

Zmiany przepisów z zakresu prawa podatkowego pod kątem ich wpływu na wykonywanie zawodu przez radców prawnych. Wybrane zagadnienia z ustaw epizodycznych w związku z obowiązywaniem stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonych z powodu z COVID-19.

Zasygnalizowane zmiany :

- Wystawianie faktur do paragonów z kas rejestrujących
- Zarząd sukcesyjny
- Nowy plik JPK_VAT
- Zmiany dotyczące prowadzenia ewidencji VAT
- Wiążące informacje stawkowe
- Płatność z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności
- Biała lista podatników VAT
- Kasy online
- Mikrorachunki
- Wyłączenie z kosztów uzyskania przychodów ze względu na sposób zapłaty
- Ulga na złe długi w podatkach dochodowych
- Zmiana stawki podatkowej w PIT
- Informacje o ustaleniu prawdopodobieństwa wystąpienia opóźnień w regulowaniu zobowiązań
- Odliczenie darowizn w PIT i CIT
- Zwolnienia przedmiotowe w PIT
- Zwolnienie w podatku minimalnym (przychody z budynków)
- Termin przekazania zaliczek na podatek od wynagrodzeń
- Jednorazowe odpisy amortyzacyjne
- Odliczenie kosztów kwalifikowanych
- Wyłączenie obowiązku pomniejszenia kosztów w ramach ulgi na złe długi
- Wsteczne rozliczenie strat podatkowych
- Rezygnacja z zaliczek uproszczonych
- Najem, dzierżawa powierzchni handlowych
- Stawka 0% VAT dla darowizn
- E-paragony
- Przesunięcie niektórych terminów wejścia w życie zmian
- Zwolnienie od podatku od spadków i darowizn w związku z walką z pandemią
- Zaniechanie poboru odsetek od zaległości podatkowych – rozporządzenie
- Terminy na przekazanie informacji i zawiadomień o schematach podatkowych

WYSTAWIANIE FAKTUR DO PARAGONÓW FISKALNYCH

Od 1 stycznia 2020 r. fakturę do sprzedaży zarejestrowanej na kasie fiskalnej i potwierdzonej paragonem można wystawić tylko wtedy, jeżeli paragon ten zawiera NIP.

Paragon do kwoty 450 zł brutto (100 euro) z NIP nabywcy stanowi fakturę uproszczoną

Art. 111. [Kasy rejestrujące]

1. *Podatnicy dokonujący sprzedaży na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych są obowiązani prowadzić ewidencję sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących.*

Art. 106b UVAT

5. W przypadku sprzedaży zaewidencjonowanej przy zastosowaniu kasy rejestrującej potwierdzonej paragonem fiskalnym fakturę na rzecz podatnika podatku lub podatku od wartości dodanej wystawia się wyłącznie, jeżeli paragon potwierdzający dokonanie tej sprzedaży zawiera numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej.

*6. W przypadku stwierdzenia, że podatnik wystawił fakturę z naruszeniem ust. 5, organ podatkowy **ustala temu podatnikowi dodatkowe zobowiązanie podatkowe w wysokości odpowiadającej 100% kwoty podatku** wykazanego na tej fakturze. W stosunku do osób fizycznych, które za ten sam czyn ponoszą odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe albo za przestępstwo skarbowe, dodatkowego zobowiązania podatkowego nie ustala się.*

WYSTAWIANIE FAKTUR DO PARAGONÓW FISKALNYCH

W pierwszej kolejności trzeba przypomnieć, że nawet jeśli podatnicy wystawiają faktury na żądanie osób prywatnych (nieprowadzących działalności), to istnieje obowiązek ewidencjonowania takiej sprzedaży za pomocą kasy.

Nie ma przeszkód, aby podatnik wystawiał faktury (także ręcznie) na rzecz podatników, którymi są osoby prowadzące działalność gospodarczą (z NIP nabywcy) bez ewidencjonowania sprzedaży za pomocą kasy rejestrującej. Dotyczy to jednak wyłącznie sprzedaży na rzecz podmiotów innych niż osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej oraz rolnicy ryczałtowi. Sprzedaż na rzecz konsumentów musi być bowiem ewidencjonowana za pomocą kasy rejestrującej, co wynika z art. 111 ust. 1. Z obowiązku tego nie zwalnia fakt udokumentowania tej sprzedaży fakturą.

Przytoczony na wstępie przepis nie wyłącza również możliwości wystawiania faktur na rzecz konsumentów - podmiotów niebędących podatnikami. Jeżeli zatem dana sprzedaż zostanie udokumentowana paragonem bez NIP nabywcy, nie ma przeszkód, aby została również udokumentowana fakturą wystawioną na osobę prywatną (fakturą bez NIP nabywcy oraz innych informacji wskazujących, że nabywcą jest podatnik).

Faktury takie, co do zasady, powinny być wystawiane do 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonana została dostawa towarów lub wykonana została usługa (art. 106i ust. 1).

Jeżeli podatnik nie ma bezwzględnego obowiązku wystawienia faktury (a przy osobach nieprowadzących działalności ma obowiązek jedynie na żądanie) to wystawia ją na żądanie nabywcy (jeżeli żądanie jej wystawienia zostało zgłoszone w terminie 3 miesięcy, licząc od końca miesiąca, w którym dostarczono towar lub wykonano usługę bądź otrzymano całość lub część zapłaty – 106b ust. 3). Wówczas – jak wynika z art. 106i ust. 6 fakturę wystawia się:

- we wskazanym powyżej terminie - jeżeli żądanie wystawienia faktury zostało zgłoszone do końca miesiąca, w którym dostarczono towar lub wykonano usługę bądź otrzymano całość lub część zapłaty;
- nie później niż 15. dnia od dnia zgłoszenia żądania - jeżeli żądanie wystawienia faktury zostało zgłoszone po upływie miesiąca, o którym mowa w pkt 1.

Jak wystawiać faktury do paragonów

Jak wygląda obowiązek wystawienia faktury w przypadku zaewidencjonowania sprzedaży na kasie rejestrującej?

Dotychczas wystawiane były takie faktury bez żadnych ograniczeń.

Od 1 stycznia 2020 r. fakturę do sprzedaży zarejestrowanej na kasie fiskalnej i potwierdzonej paragonem można wystawić tylko wtedy, jeżeli paragon ten zawiera NIP nabywcy.

Oznacza to, że już w momencie sprzedaży klient musi określić czy kupuje jako podatnik, czy jako konsument.

Jeżeli kupuje jako podatnik i chce otrzymać fakturę VAT musi podać swój NIP przed zakończeniem sprzedaży na kasie fiskalnej.

Jeśli paragon opiewa na kwotę nie większą, niż 450 zł brutto (100 euro) - otrzyma wtedy fakturę wystawioną w formie uproszczonej (czyli paragon z NIP), traktowaną jak zwykła faktura. Jeśli paragon opiewa na kwotę wyższą, niż 450 zł brutto (100 euro), to na podstawie takiego paragonu z NIP podatnik będzie mógł wystąpić do sprzedawcy o wystawienie faktury.

Jeśli klient nie poda NIP do czasu wystawienia paragonu, uznaje się, że kupuje jako konsument. Może wystąpić o wystawienie faktury, jednak sprzedawca wystawi mu fakturę taką, jak dla konsumentów - bez NIP nabywcy. Faktura taka nie będzie mogła być wykorzystana do odliczenia podatku naliczonego. Zasady tej nie stosuje się do sprzedaży zarejestrowanej na kasie fiskalnej przed 1 stycznia 2020 r.

Zakazy powyższe nie dotyczą podatników świadczących usługi taksówek osobowych (art. 106b ust. 7)

Jeśli podatnik ewidencjonuje sprzedaż przy zastosowaniu kasy, która nie ma funkcji wskazywania NIP na paragonie, to podatnik taki nie może do takiego paragonu wystawiać faktury na rzecz podatnika VAT. W takim przypadku nabywca już w trakcie zakupu powinien poinformować, że nabywa towar czy usługę jako podatnik VAT, a sprzedawca nie powinien rejestrować sprzedaży na kasie tylko od razu wystawić fakturę.

Art. 106b UVAT

1. Podatnik jest obowiązany wystawić fakturę dokumentującą:

1) sprzedaż, a także dostawę towarów i świadczenie usług, o których mowa w art. 106a pkt 2, dokonywane przez niego na rzecz innego podatnika podatku, podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze lub na rzecz osoby prawnej niebędącej podatnikiem;

2) sprzedaż wysyłkową z terytorium kraju i sprzedaż wysyłkową na terytorium kraju na rzecz podmiotu innego niż wskazany w pkt 1;

3) wewnątrzspółnotową dostawę towarów na rzecz podmiotu innego niż wskazany w pkt 1;

4) otrzymanie przez niego całości lub części zapłaty przed dokonaniem czynności, o których mowa w pkt 1 i 2, z wyjątkiem przypadku, gdy zapłata dotyczy wewnątrzspółnotowej dostawy towarów lub czynności, dla których obowiązek podatkowy powstaje zgodnie z art. 19a ust. 5 pkt 4.

2. Podatnik nie jest obowiązany do wystawienia faktury w odniesieniu do sprzedaży zwolnionej od podatku na podstawie art. 43 ust. 1, art. 113 ust. 1 i 9 lub przepisów wydanych na podstawie art. 82 ust. 3.

3. Na żądanie nabywcy towaru lub usługi podatnik jest obowiązany wystawić fakturę dokumentującą:

1) czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1, z wyjątkiem czynności, o których mowa w art. 19a ust. 5 pkt 4, oraz otrzymanie całości lub części zapłaty przed wykonaniem tych czynności, z wyjątkiem przypadku, gdy zapłata dotyczy wewnątrzspółnotowej dostawy towarów - jeżeli obowiązek wystawienia faktury nie wynika z ust. 1,

2) sprzedaż zwolnioną, o której mowa w ust. 2, z zastrzeżeniem art. 117 pkt 1 i art. 118

- **jeżeli żądanie jej wystawienia zostało zgłoszone w terminie 3 miesięcy, licząc od końca miesiąca, w którym dostarczono towar lub wykonano usługę bądź otrzymano całość lub część zapłaty.**

5. **W przypadku sprzedaży zaewidencjonowanej przy zastosowaniu kasy rejestrującej potwierdzonej paragonem fiskalnym fakturę na rzecz podatnika podatku lub podatku od wartości dodanej wystawia się wyłącznie, jeżeli paragon potwierdzający dokonanie tej sprzedaży zawiera numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej.**

6. W przypadku stwierdzenia, że podatnik wystawił fakturę z naruszeniem ust. 5, organ podatkowy **ustala temu podatnikowi dodatkowe zobowiązanie podatkowe w wysokości odpowiadającej 100% kwoty podatku** wykazanego na tej fakturze. W stosunku do osób fizycznych, które za ten sam czyn ponoszą odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe albo za przestępstwo skarbowe, dodatkowego zobowiązania podatkowego nie ustala się.

Paragon do kwoty 450 zł brutto (100 euro) z NIP nabywcy stanowi fakturę uproszczoną

Faktura uproszczona:

nie musi zawierać danych nabywcy, a więc imienia i nazwiska lub nazwy oraz jego adresu,

musi zawierać NIP nabywcy.

Faktura uproszczona jest traktowana jak zwykła faktura, która zawiera pełne dane nabywcy. Podatnik może więc w szczególności skorzystać z prawa do odliczenia podatku naliczonego, jak również zaliczyć wydatek do kosztów uzyskania przychodów.

Art. 106e ust. 5

pkt 1-2 (...)

3) w przypadku gdy kwota należności ogółem nie przekracza kwoty 450 zł albo kwoty 100 euro, jeżeli kwota ta określona jest w euro - danych określonych w ust. 1 pkt 3 dotyczących nabywcy i danych określonych w ust. 1 pkt 8, 9 i 11-14, pod warunkiem że zawiera dane pozwalające określić dla poszczególnych stawek podatku kwotę podatku.

ust. 6. Przepisu ust. 5 pkt 3 nie stosuje się w przypadku sprzedaży wysyłkowej z terytorium kraju i sprzedaży wysyłkowej na terytorium kraju, sprzedaży, dla której nie jest na fakturze podawany numer, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów oraz w przypadku, o którym mowa w art. 106a pkt 2 lit. a.

Kiedy można wystawić fakturę uproszczoną?

Zgodnie z art. 106e ust. 5 pkt. 3 ustawy o VAT w przypadku, gdy kwota należności ogółem nie przekracza kwoty 450 zł albo 100 euro, podatnik może wystawić fakturę uproszczoną. Co ważne, może ona nie zawierać danych określonych w art. 106e ust. 1 pkt 3 dotyczących nabywcy oraz danych z ust. 1 pkt. 8, 9 i 11-14 pod **warunkiem, że zawiera dane pozwalające określić kwotę podatku dla poszczególnych stawek.**

Podsumowując, faktura uproszczona **nie musi zawierać:**

- imion i nazwisk lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresów,
- miary i ilości (liczby) dostarczonych towarów lub zakresu wykonanych usług,
- ceny jednostkowej towaru lub usługi bez kwoty podatku (ceny jednostkowej netto),
- wartości dostarczonych towarów lub wykonanych usług, objętych transakcją, bez kwoty podatku (wartości sprzedaży netto);
- stawki podatku,
- sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na sprzedaż objętą poszczególnymi stawkami podatku i sprzedaż zwolnioną od podatku,
- kwoty podatku od sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku.

Faktura uproszczona **musi zawierać** takie dane jak:

- data jej wystawienia,
- kolejny numer, nadany w ramach jednej lub więcej serii, który w sposób jednoznaczny identyfikuje fakturę,
- numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany dla podatku,

- numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany dla podatku lub podatku od wartości dodanej, pod którym otrzymał on towary lub usługi,
- data dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi, jeżeli została określona i różni się od daty wystawienia faktury,
- nazwa (rodzaj) towaru lub usługi,
- kwoty wszelkich opustów lub obniżek cen, w tym także w formie rabatu z tytułu wcześniejszej zapłaty, jeżeli nie zostały one uwzględnione w cenie jednostkowej netto,
- kwotę należności ogółem.

Dane na paragonie fiskalnym określa § 25 ust. 1 rozporządzenia w sprawie kas rejestrujących z dnia 29 kwietnia 2019 r., definiuje elementy, jakie powinny znaleźć się na paragonie fiskalnym. Jeśli na paragonie dodatkowo zostanie umieszczony NIP nabywcy, to będzie on zawierał wszystkie niezbędne elementy, żeby uznać go za fakturę uproszczoną.

Kiedy **nie można wystawić** faktury uproszczonej? (**art. 106eust. 6.** przepisu ust. 5 pkt 3 nie stosuje się w przypadku...)

Ustawodawca przewidział parę przypadków, w której przedsiębiorca nie ma możliwości wystawienia faktury uproszczonej. Faktura uproszczona nie może dokumentować:

sprzedaży wysyłkowej z terytorium kraju

i na terytorium kraju,

wewnątrzspółnotowej dostawy towarów (WDT),

dostawy towarów i świadczenia usług na rzecz podmiotów z państw członkowskich (innych niż Polska), gdy zobowiązaniem do zapłaty podatku jest nabywca.

Dodatkowo, jak już wyżej wspomniano, nie może dokumentować transakcji o wartości należności powyżej kwoty 450 zł bądź 100 euro.

Posługiwanie się fakturami uproszczonymi nie jest obowiązkiem podatnika, sprzedaż do 450 zł (100 EURO) może on udokumentować także zwykłą fakturą.

Brak obowiązku wystawiania faktury do paragonu zawierającego NIP nabywcy dokumentującego sprzedaż do kwoty 450 zł, albo kwoty 100 euro.

W sytuacji, gdy kwota należna z tytułu sprzedaży towarów i usług nie będzie przekraczać kwoty 450 zł (100 euro) i sprzedawca wystawi paragon fiskalny dokumentujący taką sprzedaż, zawierający NIP klienta (nabywcy), a klient zwróci się z żądaniem otrzymania faktury do takiej sprzedaży, sprzedawca będzie mógł uznać, iż wystawiony paragon z NIP stanowi fakturę (tzw. uproszczoną) i nie będzie zobowiązany do wystawienia odrębnego dokumentu (faktury standardowej). Interpretacja Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 18 marca 2020 r. 0114-KDIP1-3.4012.61.2020.1.ISK

Określenie sankcji dla podatników wystawiających faktury na rzecz podatników do sprzedaży udokumentowanej paragonami bez numeru NIP nabywcy oraz podatników ujmujących takie faktury w ewidencji VAT (zob. [dodane art. 106b ust. 6](#) oraz [art. 109au.p.t.u.](#)).

Art. 109a. [Ustalenie dodatkowego zobowiązania podatkowego w przypadku braku numeru na paragonie potwierdzającym sprzedaż]

W przypadku ujęcia w ewidencji przez podatnika, o którym mowa w art. 109 ust. 3, wystawionej dla niego faktury dotyczącej sprzedaży potwierdzonej paragonem, który nie zawiera numeru, za pomocą którego jest on zidentyfikowany na potrzeby podatku, organ podatkowy ustala temu podatnikowi dodatkowe zobowiązanie podatkowe w wysokości odpowiadającej 100% kwoty podatku wykazanego na tej fakturze. W stosunku do osób fizycznych, które za ten sam czyn ponoszą odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe albo za przestępstwo skarbowe, dodatkowego zobowiązania podatkowego nie ustala się.

ZARZĄD SUKCESYJNY

Przedsiębiorstwo w spadku jako podatnik

Przedsiębiorstwo w spadku jako określona masa majątkowa (zespół składników majątkowych funkcjonalnie ze sobą powiązanych) – zakładając fikcję prawną, że jest ona jednostką organizacyjną – od 25.11.2018 r. uczyniono podatnikiem.

Podatnikiem nie jest zarządca sukcesyjny sprawujący zarząd nad przedsiębiorstwem w spadku.

Byt przedsiębiorstwa w spadku jako podatnika jest epizodyczny

Istnieje od chwili otwarcia spadku (śmierć spadkodawcy)

ustaje z chwilą odpowiednio wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego albo uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego, jeżeli zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony.

Formalnie jest odrębnym podatnikiem od zmarłego przedsiębiorcy – ma być traktowane tak jak zmarły podatnik, tak jakby nie ustał byt jednego podatnika (zmarłego przedsiębiorcy) i nie rozpoczął się byt prawny nowego podatnika (przedsiębiorstwa w spadku).

ZARZĄD SUKCESYJNY

Przedsiębiorstwo w spadku jako podatnik

Od 25.11.2018 r. specyficznym podatnikiem jest także przedsiębiorstwo w spadku.

Przedsiębiorstwo w spadku jest określoną masą majątkową (zespołem składników majątkowych funkcjonalnie ze sobą powiązanych). Tę właśnie masę majątkową – zakładając fikcję prawną, że jest ona jednostką organizacyjną – uczyniono podatnikiem.

Byt przedsiębiorstwa w spadku jako podatnika jest epizodyczny. Rozpoczyna ono istnienie jako podatnik od chwili otwarcia spadku. Zgodnie ze stosownymi przepisami Kodeksu cywilnego otwarcie spadku następuje z chwilą śmierci spadkodawcy. Od tej też chwili – czyli notabene od chwili swojego powstania – przedsiębiorstwo w spadku jest podatnikiem.

Byt prawny przedsiębiorstwa w spadku jako podatnika ustaje z chwilą odpowiednio wygaśnięcia:

1. zarządu sukcesyjnego albo
2. uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego, jeżeli zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony i dokonano zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z 13.10.1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz.U. z 2019 r. poz. 63).

Przedsiębiorstwo w spadku uznaje się za podatnika kontynuującego prowadzenie działalności gospodarczej zmarłego podatnika. Z praktycznego punktu widzenia przedsiębiorstwo w spadku – choć formalnie jest odrębnym podatnikiem od zmarłego przedsiębiorcy – ma być traktowane tak jak zmarły podatnik, tak jakby nie ustał byt jednego podatnika (zmarłego przedsiębiorcy) i nie rozpoczął się byt prawny nowego podatnika (przedsiębiorstwa w spadku).

Przedsiębiorstwo w spadku jest następcą prawnym na gruncie prawa podatkowego zmarłego przedsiębiorcy (zgodnie z art. 97 § 1a o.p.).

Podatnikiem nie jest zarządca sukcesyjny sprawujący zarząd nad przedsiębiorstwem w spadku. Podatnikiem nadal pozostaje samo to przedsiębiorstwo. Powyższą sytuację (na gruncie podatkowym) można przyrównać do przedsiębiorstwa w upadłości – podatnikiem nadal jest przedsiębiorstwo (podobnie jak w przypadku upadłości – podatnikiem nadal jest upadły przedsiębiorca), zaś zarządca

sukcesyjny wykonuje zarząd nad podmiotem będącym podatnikiem (podobnie jak syndyk wykonujący zarząd nad majątkiem upadłego nie jest podatnikiem).

Zgodnie z art. 96 ust. 7 UVAT, w przypadku śmierci podatnika naczelnik urzędu skarbowego wykreśla z urzędu podatnika z rejestru jako podatnika VAT.

Do końca 2019 r. podatnik będący osobą fizyczną, na podstawie art. 96 ust. 7a UVAT obowiązany był poinformować właściwego naczelnika urzędu skarbowego o:

- dokonaniu wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej zarządcy sukcesyjnego, w terminie 7 dni od dnia dokonania tego wpisu;
- zmianach w zakresie wpisu, w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana.

Od 1 stycznia 2020 r. uchylono ten przepis, a informacje te są automatycznie przekazywane przez CEIDG do właściwego naczelnika urzędu skarbowego.

W związku z tym zmieniono także treść art. 96 ust. 8a - *Przepisu ust. 7 nie stosuje się w przypadku śmierci podatnika, gdy właściwy naczelnik urzędu skarbowego otrzymał z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej:*

- 1) dane zarządcy sukcesyjnego, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o zarządzie sukcesyjnym,
- 2) informacje o zmianach danych, o których mowa w pkt 1

- na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1291 i 1495).

NOWY PLIK JPK_VAT

Od 1 października 2020 r. czynni podatnicy VAT mają obowiązek składania jednego nowego dokumentu elektronicznego (nowy plik JPK_VAT) który zastąpi deklaracje i plik dotychczasowy JPK. Dwa poprzednie obowiązki zostały połączone w jeden. Co do zasady, celem nowego pliku JPK jest uproszczenie raportowania VAT.

NOWY JPK_VAT OD 1 PAŹDZIERNIKA 2020 R. DLA WSZYSTKICH PODATNIKÓW

Nastąpiło przesunięcia obowiązku składania JPK_VAT według nowej formuły dla wszystkich podatników (deklaracja wraz z ewidencją) z 1 kwietnia na 1 października 2020 r.

Art. 99 ust. 11c. ⁴⁹ Deklaracje podatkowe, o których mowa w ust. 1-3, są składane zgodnie z wzorem dokumentu elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 700, 730 i 848), który obejmuje deklarację i ewidencję, o której mowa w art. 109 ust. 3. Dokument elektroniczny, o którym mowa w zdaniu pierwszym, jest przesyłany w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 193a § 3 Ordynacji podatkowej i zgodnie z wymaganiami określonymi w tych przepisach.

Art. 109 ust. 3b i 3c

3b. Podatnicy, o których mowa w art. 99 ust. 1, są obowiązani przysyłać, na zasadach określonych w art. 99 ust. 11c, za każdy miesiąc do urzędu skarbowego, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, ewidencję, o której mowa w ust. 3, łącznie z deklaracją podatkową, w terminie do złożenia tej deklaracji.

3c. Podatnicy, o których mowa w art. 99 ust. 2 i 3, są obowiązani przysyłać do urzędu skarbowego, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, ewidencję, o której mowa w ust. 3, na zasadach określonych w art. 99 ust. 11c:

1) za pierwszy i drugi miesiąc danego kwartału - w terminie do 25. dnia miesiąca następującego odpowiednio po każdym z tych miesięcy;

2) za ostatni miesiąc danego kwartału, łącznie z deklaracją - w terminie do złożenia tej deklaracji.

NOWY PLIK JPK VAT

Do tej pory podatnicy VAT czynni (nie korzystający ze zwolnienia) obowiązani byli przysyłać elektronicznie dwa rodzaje dokumentów – deklaracji VAT-7/VAT-7K (właściwemu naczelnikowi US) oraz informacji o ewidencji dla celów VAT w postaci plików JPK VAT (Szefowi KAS). Deklaracje składane były do 25 dnia miesiąca następującego po każdym kolejnym miesiącu lub też kwartalnie w przypadku deklaracji kwartalnych VAT-7K.

Plik JPK_VAT składało się za okresy miesięczne w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po każdym kolejnym miesiącu, wskazując miesiąc, którego ta informacja dotyczy.

Od 1 kwietnia 2020 r. miały wejść odpowiednie zmiany przepisów, czynni podatnicy VAT mieli mieć obowiązek składania jednego nowego dokumentu elektronicznego (nowy plik JPK VAT) który zastąpi deklaracje i plik dotychczasowy JPK. Dwa poprzednie obowiązki zostaną połączone w jeden. Co do zasady, celem nowego pliku JPK jest uproszczenie raportowania VAT. Nowy plik ma się bowiem łączyć z rejestrem VAT, jak i deklaracją VAT. Te dokumenty aktualnie składane są odrębnie.

Podstawowe deklaracje VAT zostaną zastąpione rozszerzonymi plikami JPK, niemniej podatnicy wciąż będą obowiązani składać niektóre informacje, m.in. informacje podsumowujące (VAT-UE) na osobnych formularzach.

Nowy plik JPK miał obowiązywać począwszy od rozliczeń za kwiecień 2020 r. (dla dużych przedsiębiorców) lub lipiec 2020 r. (dla pozostałych - duże, średnie, małe przedsiębiorstwa oraz mikroprzedsiębiorcy).

NOWY JPK_VAT – OD 1 PAŹDZIERNIKA 2020 R. DLA WSZYSTKICH PODATNIKÓW

Nastąpiło przesunięcia obowiązku składania JPK_VAT według nowej formuły dla wszystkich podatników (deklaracja wraz z ewidencją) z 1 kwietnia na 1 października 2020 r.

Zgodnie z art. 58 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, ze zm.), termin pierwotnie został przesunięty na 1 lipca 2020 r.,

następnie zgodnie z art. 72 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r., poz. 1086) termin wdrożenia nowego JPK_VAT został przesunięty na 1 października 2020 r.

Nowy JPK_VAT jest obowiązkowy dla wszystkich przedsiębiorców (małych, średnich i dużych) od 1 października br. Analogiczne przesunięcie wprowadzono do przepisów wykonawczych. Deklaracja i ewidencja, w postaci pliku JPK_VAT będzie wysyłana tak, jak obecnie pliki JPK_VAT.

Deklaracje kwartalne pozostaną, ale rozliczający się kwartalnie będą składać ewidencje VAT za pierwsze dwa miesiące każdego kwartału. Gdy podatnik rozlicza podatek VAT kwartalnie - przykład.

Od 1 października 2020 r. obejmie go obowiązek wysyłki nowego JPK_V7K. Od tego momentu podatnik zobowiązany będzie do wysyłki: JPK_V7K, który zawierać będzie wypełnioną tylko część ewidencyjną za październik –• w terminie do 25 listopada 2020 r., JPK_V7K, który zawierać będzie wypełnioną tylko część ewidencyjną za listopad –• w terminie do 25 grudnia 2020 r., JPK_V7K, który zawierać będzie wypełnioną część ewidencyjną za grudzień i część• deklaracyjną za IV kwartał 2020 r. – w terminie do 25 stycznia 2021 r.

Wprowadzane zmiany zmniejszają obowiązki informacyjne dla podatników podatku VAT, wszyscy podatnicy będą składali jeden dokument, bez dodatkowych załączników, które były wymagane przy składaniu tradycyjnych deklaracji VAT-7 (VAT-7K).

Likwidowane są więc załączniki:

VAT-ZZ – wniosek o zwrot podatku VAT

VAT-ZD – informacja o skorzystaniu z ulgi na złe długi

VAT-ZT – wniosek o przyspieszenie terminu zwrotu podatku

- informacje z tych załączników są uwzględniane w samym pliku JPK_VAT

Od 1 października 2020 r. nie będzie możliwości złożenia deklaracji VAT w inny sposób, niż przez nowy JPK_VAT.

Art. 99. [Deklaracje podatkowe]

1. Podatnicy, o których mowa w art. 15, są obowiązani składać w urzędzie skarbowym deklaracje podatkowe za okresy miesięczne w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po każdym kolejnym miesiącu, z zastrzeżeniem ust. 2-10, art. 130c i art. 133.

11c. ⁴⁹ Deklaracje podatkowe, o których mowa w ust. 1-3, są składane zgodnie z wzorem dokumentu elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 700, 730 i 848), który obejmuje deklarację i ewidencję, o której mowa w art. 109 ust. 3. Dokument elektroniczny, o którym mowa w zdaniu pierwszym, jest przesyłany w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 193a § 3 Ordynacji podatkowej i zgodnie z wymaganiami określonymi w tych przepisach.

Art. 109. [Ewidencja sprzedaży] od 1 października 2020 r.

3. Podatnicy, z wyjątkiem podatników wykonujących wyłącznie czynności zwolnione od podatku na podstawie art. 43 ust. 1 lub przepisów wydanych na podstawie art. 82 ust. 3 oraz podatników, u których sprzedaż jest zwolniona od podatku na podstawie art. 113 ust. 1 lub 9, są obowiązani prowadzić ewidencję zawierającą dane pozwalające na prawidłowe rozliczenie podatku i sporządzenie informacji podsumowującej, w szczególności dane dotyczące:

- 1) rodzaju sprzedaży i podstawy opodatkowania, wysokości kwoty podatku należnego, w tym korekty podatku należnego, z podziałem na stawki podatku;
- 2) kwoty podatku naliczonego obniżającego kwotę podatku należnego, w tym korekty podatku naliczonego;
- 3) kontrahentów;
- 4) dowodów sprzedaży i zakupów.

3b. Podatnicy, o których mowa w art. 99 ust. 1, są obowiązani przysyłać, na zasadach określonych w art. 99 ust. 11c, za każdy miesiąc do urzędu skarbowego, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, ewidencję, o której mowa w ust. 3, łącznie z deklaracją podatkową, w terminie do złożenia tej deklaracji.

3c. Podatnicy, o których mowa w art. 99 ust. 2 i 3, są obowiązani przysyłać do urzędu skarbowego, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, ewidencję, o której mowa w ust. 3, na zasadach określonych w art. 99 ust. 11c:

1) za pierwszy i drugi miesiąc danego kwartału - w terminie do 25. dnia miesiąca następującego odpowiednio po każdym z tych miesięcy;

2) za ostatni miesiąc danego kwartału, łącznie z deklaracją - w terminie do złożenia tej deklaracji.

3d. ⁶⁰ Faktury, o których mowa w art. 106h ust. 1-3, ujmują się w ewidencji, o której mowa w ust. 3, w okresie rozliczeniowym, w którym zostały wystawione. Faktury te nie zwiększają wartości sprzedaży oraz podatku należnego za okres, w którym zostały ujęte w tej ewidencji.

3e. ⁶¹ W terminie 14 dni od dnia:

1) stwierdzenia przez podatnika, że przesłana ewidencja zawiera błędy lub dane niezgodne ze stanem faktycznym, lub

2) zmiany danych zawartych w przesłanej ewidencji

- podatnik jest obowiązany przesłać korektę ewidencji na zasadach określonych w art. 99 ust. 11c.

3f. ⁶² W przypadku stwierdzenia przez naczelnika urzędu skarbowego w przesłanej ewidencji błędów, które uniemożliwiają przeprowadzenie weryfikacji prawidłowości transakcji, naczelnik urzędu skarbowego wzywa podatnika do ich skorygowania, wskazując te błędy.

3g. ⁶³ Podatnik w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania, o którym mowa w ust. 3f, przesyła, na zasadach określonych w art. 99 ust. 11c, do naczelnika urzędu skarbowego ewidencję skorygowaną w zakresie błędów wskazanych w wezwaniu lub składa wyjaśnienia wskazujące, że ewidencja nie zawiera błędów, o których mowa w wezwaniu.

3h. ⁶⁴ Jeżeli podatnik, wbrew obowiązкови określönemu w ust. 3g:

1)nie prześle ewidencji skorygowanej w zakresie błędów wskazanych w wezwaniu lub nie złoży wyjaśnień, albo zrobi to po terminie,

2)w złożonych wyjaśnieniach nie wykaże, że ewidencja nie zawiera błędów, o których mowa w wezwaniu

- naczelnik urzędu skarbowego może nałożyć, w drodze decyzji, na tego podatnika karę pieniężną w wysokości 500 zł za każdy błąd, o którym mowa w ust. 3f.

3i. ⁶⁵ Przepisu ust. 3h nie stosuje się do podatnika będącego osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą, który za ten sam czyn ponosi odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe lub przestępstwo skarbowe.

3j. ⁶⁶ Wpływy z kar pieniężnych, o których mowa w ust. 3h, stanowią dochód budżetu państwa.

3k. ⁶⁷ Karę pieniężną, o której mowa w ust. 3h, uiszcza się bez wezwania naczelnika urzędu skarbowego w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, o której mowa w ust. 3h.

4. (uchylony).

5. (uchylony).

6. (uchylony).

7. (uchylony).

8. (uchylony).

8a. Ewidencja, o której mowa w ust. 3, prowadzona jest w formie elektronicznej przy użyciu programów komputerowych.

W związku z regulacjami zawartymi w specustawie, zostało opublikowane rozporządzenie Ministra Finansów zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług (DzU 2020 poz. 576), (rozporządzenie zmieniające). Rozporządzeniem zmieniającym:

zmieniono termin wejścia w życie rozporządzenia Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z dnia 15 października 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług (DzU 2020 poz 1988 ze zm.) z 1 kwietnia 2020 r. na 1 lipca 2020 r.;

wprowadzono zmianę polegającą na dodaniu przepisów, które pozwalają, w okresie **do 31 grudnia 2020 r. nie wykazywać odrębnie w nowym JPK_VAT paragonów fiskalnych uznanych za faktury uproszczone**, wystawione zgodnie z art. 106e ust. 5 pkt 3 ustawy o VAT. Przypomnieć należy, że fakturę uproszczoną stanowi paragon fiskalny do kwoty 450 zł brutto (100 euro), który zawiera numer NIP nabywcy.

W dniu 29 czerwca 2020 r. zostało opublikowane kolejne rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 czerwca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług (DZU 2020 poz. 1127) . Rozporządzeniem tym zmieniono termin wejścia w życie rozporządzenia Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z dnia 15 października 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w

deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług - na 1 października 2020 r.

Nowy plik JPK VAT składać się będzie z **dwóch części**, tj.:

- z części deklaracyjnej, która zastąpi obecnie składane **deklaracje VAT-7/VAT-7K**,
- z części ewidencyjnej, która zastąpi obecnie przesyłany **plik JPK_VAT**.

Dane wykazywane w części deklaracyjnej nie będą się istotnie różnić od danych wykazywanych obecnie w **deklaracjach VAT-7/VAT-7K**. Inaczej ma się rzecz, jeżeli chodzi o **dane wykazywane w części ewidencyjnej nowych plików JPK_VAT**. W zakresie tym wprowadzony zostanie obowiązek przekazywania trzech grup informacji:

- obowiązek oznaczania niektórych towarów i usług specjalnymi oznaczeniami literowymi,
- obowiązek oznaczania niektórych transakcji,
- obowiązek wskazywania niektórych dowodów sprzedaży oraz dowodów zakupu.

Zakres danych objętych raportowaniem w nowym pliku JPK został znacznie rozszerzony. Pojawiają się nowe pola, takie jak:

Oznaczenie specjalnego typu dowodu sprzedaży:

- RO (dokument zbiorczy wewnętrzny zawierający sprzedaż z kas rejestrujących)
- WEW (dokument wewnętrzny)
- FP (faktura do paragonu)

Oznaczenie specjalnego rodzaju dostarczanych towarów/usług:

- 01 (napoje alkoholowe)
- 02 (paliwa, oleje, itd.)
- 03 (oleje opałowe, smarowe, itd.)
- 04 (wyroby tytoniowe)
- 05 (odpady)
- 06 (urządzenia elektroniczne, części i materiały do nich)
- 07 (pojazdy i części samochodowe)
- 08 (metale szlachetne i nieszlachetne)
- 09 (leki i wyroby medyczne)
- 10 (budynki, budowle i grunty)
- 11 (uprawnienia do emisji gazów cieplarnianych)
- **12 (określone usługi niematerialne**, np. doradcze, **prawne**, marketingowe)
- 13 (określone usługi transportowe i logistyczne)

Oznaczenie specjalnej procedury sprzedaży, przykładowo:

- SW (sprzedaż wysyłkowa)
- TP (transakcje z podmiotami powiązanymi)
- MPP (mechanizm podzielonej płatności)

Oznaczenie specjalnego typu dowodu zakupu:

- MK (metoda kasowa)

- VAT_RR (rolnik ryczałtowy)
- WEW (dokument wewnętrzny)

Oznaczenie specjalnej procedury zakupu:

- MPP (mechanizm podzielonej płatności)
- IMP (import towarów)

Zostaną również wprowadzone zmiany w dotychczasowych polach struktury JPK, m.in. wprowadzenie kodów krajów UE, brak raportowania adresów kontrahenta oraz dostawcy, itd.

Nowy plik JPK_VAT będzie przesyłany wyłącznie przez czynnych **podatników VAT**, a więc podatników składających obecnie **deklaracje VAT-7/VAT-7K**. Nie zmienią się zasady składania deklaracji dla podatku od towarów i usług w zakresie usług taksówek osobowych opodatkowanych w formie ryczałtu (VAT-12) ani pozostałych **deklaracji podatkowych** w zakresie podatku VAT (VAT-8, VAT-9M, VAT-10, VAT-11, VAT-13, VAT21, VAT-23, VAT-26, VAT-UE, VAT-UEK, VAT-R, VAT-Z oraz VIN-R i VIU-R, a także VIN-D i VIU-D). **Deklaracje te składane będą na niezmiennych zasadach.**

Składanie do urzędu skarbowego nowej struktury od października 2020 roku obejmie wszystkich przedsiębiorców. Pierwszy plik JPK_V7K i JPK_V7M składany będzie za październik 2020 r. w terminie do 25 listopada 2020 roku.

Korygowanie złożonych deklaracji VAT za okresy przed wejściem w życie tych zmian odbywać się będzie na starych zasadach, tj. podatnik będzie korygował deklarację VAT za pomocą korekty deklaracji VAT, a nie poprzez nowy plik JPK. Jak podpisać nowy JPK_VAT z deklaracją od października 2020?

Wysyłka nowego JPK_VAT z deklaracją będzie się odbywać **wyłącznie elektronicznie**. W związku z tym, aby doszło do wysyłki nowego JPK, podatnik będzie musiał (analizując dostępne wysyłki dla aktualnego pliku JPK_VAT) plik podpisać:

podpisem kwalifikowanym (polskim lub innego kraju UE),

profilem zaufanym,

danymi autoryzującymi (tj. kwotą przychodu z zeznania rocznego składanego w ubiegłym roku, imieniem, nazwiskiem, numerze NIP/pesel oraz datą urodzenia).

Po złożeniu poprawnego pliku JPK podatnik będzie miał możliwość pobrania urzędowego poświadczenia odbioru (UPO).

Kary za błędy w nowym JPK_VAT od 1 października 2020 r.

Art. 109 ust. 3h. Jeżeli podatnik, wbrew obowiązkowi określonemu w ust. 3g:

1)nie prześle ewidencji skorygowanej w zakresie błędów wskazanych w wezwaniu lub niełoży wyjaśnień, albo zrobi to po terminie,

2)w złożonych wyjaśnieniach nie wykaże, że ewidencja nie zawiera błędów, o których mowa w wezwaniu

- naczelnik urzędu skarbowego może nałożyć, w drodze decyzji, na tego podatnika karę pieniężną w wysokości 500 zł za każdy błąd, o którym mowa w ust. 3f.

3i. Przepisu ust. 3h nie stosuje się do podatnika będącego osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą, który za ten sam czyn ponosi odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe lub przestępstwo skarbowe.

Na mocy art. 58 pkt 1 lit. c) ustawy COVID zmieniono charakter kar za błędy w ewidencji JPK_VAT z instrumentu obligatoryjnego na fakultatywny (DZU 2020 poz. 1520), oparty na uznaniu administracyjnym warunkowanym okolicznościami konkretnej sprawy. Kary te będą nakładane na tych podatników, którzy poprzez celowe, uporczywe działania i wprowadzane błędy uniemożliwiają weryfikację prawidłowości transakcji.

Art. 109

3e. ⁶¹ W terminie 14 dni od dnia:

1) stwierdzenia przez podatnika, że przesłana ewidencja zawiera błędy lub dane niezgodne ze stanem faktycznym, lub

2) zmiany danych zawartych w przesłanej ewidencji

- podatnik jest obowiązany przesłać korektę ewidencji na zasadach określonych w art. 99 ust. 11c.

3f. ⁶² W przypadku stwierdzenia przez naczelnika urzędu skarbowego w przesłanej ewidencji błędów, które uniemożliwiają przeprowadzenie weryfikacji prawidłowości transakcji, naczelnik urzędu skarbowego wzywa podatnika do ich skorygowania, wskazując te błędy.

3g. ⁶³ Podatnik w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania, o którym mowa w ust. 3f, przesyła, na zasadach określonych w art. 99 ust. 11c, do naczelnika urzędu skarbowego ewidencję skorygowaną w zakresie błędów wskazanych w wezwaniu lub składa wyjaśnienia wskazujące, że ewidencja nie zawiera błędów, o których mowa w wezwaniu.

3h. ⁶⁴ Jeżeli podatnik, wbrew obowiązкови określönemu w ust. 3g:

1) nie prześle ewidencji skorygowanej w zakresie błędów wskazanych w wezwaniu lub nie złoży wyjaśnień, albo zrobi to po terminie,

2) w złożonych wyjaśnieniach nie wykaże, że ewidencja nie zawiera błędów, o których mowa w wezwaniu

- naczelnik urzędu skarbowego może nałożyć, w drodze decyzji, na tego podatnika karę pieniężną w wysokości 500 zł za każdy błąd, o którym mowa w ust. 3f.

3i. ⁶⁵ Przepisu ust. 3h nie stosuje się do podatnika będącego osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą, który za ten sam czyn ponosi odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe lub przestępstwo skarbowe.

3j. ⁶⁶ Wpływy z kar pieniężnych, o których mowa w ust. 3h, stanowią dochód budżetu państwa.

3k. ⁶⁷ Karę pieniężną, o której mowa w ust. 3h, uiszcza się bez wezwania naczelnika urzędu skarbowego w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, o której mowa w ust. 3h.

W zakresie kar wprowadzanych wraz z nowym sposobem raportowania JPK_VAT warto także zwrócić uwagę na nowe sankcje karne skarbowe wynikające z art. 56 § 4, art. 61a § 1 oraz 3 k.k.s. Zgodnie z tymi przepisami podatnik, który mimo ujawnienia przedmiotu lub podstawy opodatkowania nie składa w terminie organowi podatkowemu lub płatnikowi deklaracji lub oświadczenia bądź wbrew obowiązкови nie składa ich za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub składa je niezgodnie z wzorem dokumentu elektronicznego, podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe. Natomiast kto wbrew obowiązкови nie przesyła księgi właściwemu organowi podatkowemu albo przesyła ją nierzetelną, podlega karze grzywny do 240 stawek dziennych; z kolei kto księgę przesyła po terminie lub wadliwą –

podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe. Ponieważ JPK_VAT powinien być traktowany jako księga, powyższe przepisy otwierają organom skarbowym drogę do bezpośredniego sankcjonowania braku wywiązywania się z obowiązku jego przesyłania lub przesyłania pliku zawierającego wady.

Zmiany dotyczące prowadzenia ewidencji VAT

- art. 109 ust. 3d - faktury wystawiane do sprzedaży udokumentowanej również paragonem z kasy fiskalnej ujmują się w ewidencji VAT w okresie rozliczeniowym, w którym zostały wystawione i nie zwiększają one wartości sprzedaży i podatku należnego. Wartość sprzedaży i kwota podatku z takiej sprzedaży zostały już wykazane w raporcie dobowym i miesięcznym na kasie fiskalnej. Nie będzie trzeba (jak dotychczas) zmniejszać obrotu wykazanego w tych raportach o kwoty ujmowanych w ewidencji VAT faktur wystawionych do paragonów. Dotychczas kwestia ta nie była uregulowana wprost w przepisach i budziła wątpliwości.

- art. 109 ust. 3e – obowiązek przesyłania korekty ewidencji VAT (w ramach nowego pliku JPK VAT) w przypadku stwierdzenia przez podatnika błędów, danych niezgodnych ze stanem faktycznym lub w przypadku zmiany danych

- art. 109 ust. 3h - możliwość nałożenia przez naczelnika urzędu skarbowego, w drodze decyzji, kary pieniężnej w wysokości 500 zł za każdy błąd, na podatnika, jeżeli wbrew obowiązkowi określonymu w ust. 3g podatnik:

- 1) nie przesyła ewidencji skorygowanej w zakresie błędów wskazanych w wezwaniu lub nie złoży wyjaśnień, albo zrobi to po terminie,
- 2) w złożonych wyjaśnieniach nie wykaże, że ewidencja nie zawiera błędów, o których mowa w wezwaniu

Dotychczasowe przepisy nie przyznawały naczelnikowi us uprawnienia do wzywania podatników do skorygowania informacji w przesłanych plikach JPK i nie przewidywały kar pieniężnych za brak skorygowania czy wyjaśnień. Zmieniło się to od 1 października 2020 r. i dotyczy zarówno części deklaracyjnej jak i ewidencyjnej nowych plików JPK.

Wezwanie do korekty i kary omówione przy JPK

Wiążące interpretacje stawkowe

Rozdział 1a Wiążąca informacja stawkowa (art. 42a- art. 42i) dodany został i obowiązuje od 1 listopada 2019 r.

Wiążąca informacja stawkowa, zwana dalej "WIS", jest decyzją wydaną na potrzeby opodatkowania podatkiem dostawy towarów, importu towarów, wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów albo świadczenia usług. Zawiera wskazanie stawki podatku właściwej dla towaru albo usługi opisanego (opisanej) w decyzji z dokładnym umiejscowieniem w odpowiedniej klasyfikacji (CN, PKOB, PKWiU).

Na podstawie art. 42c (od 1 kwietnia 2020 r.) WIS wiąże organy podatkowe wobec podmiotów, dla których została wydana.

Wniosek o wydanie WIS podlega opłacie w wysokości 40 zł za 1 towar (1 usługę).

WIS wydaje się bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania wniosku o wydanie WIS.

WIS wygasa z mocy prawa w przypadku zmiany przepisów prawa podatkowego, w wyniku której staje się niezgodna z tymi przepisami.

Szef Krajowej Administracji Skarbowej z urzędu zmienia albo uchyla wydaną WIS, jeżeli stwierdzi jej nieprawidłowość.

WIS po odpowiedniej anonimizacji są zamieszczane, bez zbędnej zwłoki, w Biuletynie Informacji Publicznej Krajowej Informacji Skarbowej.

WIS jest wydawana na wniosek podatnika posiadającego numer identyfikacji podatkowej, podmiotu innego niż podatnik zamierzającego dokonać czynności, które rodzą obowiązek podatkowy oraz zamawiającego w rozumieniu ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych - w zakresie mającym wpływ na sposób obliczenia ceny w związku z udzielanym zamówieniem publicznym.

Ustawa określa elementy wniosku, a na podstawie delegacji ustawowej Minister Finansów, Inwestycji i Rozwoju określił wzór wniosku w rozporządzeniu z dnia 29 października 2019 r. (DzU z 2019 poz. 2109).

Od dnia 1 kwietnia 2020 r. obowiązuje art. 42c. dotyczący związania organów podatkowych treścią wiążącej informacji stawkowej. Na podstawie tego przepisu WIS wiąże organy podatkowe wobec podmiotów, dla których została wydana, w odniesieniu do:

- 1) towaru będącego przedmiotem dostawy, importu lub wewnątrzspółnotowego nabycia dokonanych po dniu, w którym WIS została doręczona;
- 2) usługi, która została wykonana po dniu, w którym WIS została doręczona;
- 3) towarów oraz usług, które razem składają się na jedną czynność podlegającą opodatkowaniu wykonaną po dniu, w którym WIS została doręczona.

W przypadku zmiany albo uchylecia WIS i zastosowania się przez podmiot, na rzecz którego została ona wydana, do WIS przed jej zmianą albo uchYLENIEM, przepisy art. 14k-14m Ordynacji podatkowej stosuje się odpowiednio. Oznacza to, że nie może szkodzić wnioskodawcy (nie wszczyna się postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe, a postępowanie wszczęte w tych sprawach umarza się oraz nie nalicza się odsetek za zwłokę).

Wniosek o wydanie WIS podlega opłacie w wysokości 40 zł za 1 towar (1 usługę).

Opłata za wniosek podlega zwrotowi w całości - w przypadku wycofania wniosku, w części przekraczającej należną wysokość - w przypadku uiszczenia jej w wysokości wyższej od należnej.

Wnioskodawca jest obowiązany do uiszczenia także opłaty z tytułu przeprowadzonych badań lub analiz, w przypadku gdy rozpatrzenie wniosku o wydanie WIS wymaga przeprowadzenia badania lub analizy.

WIS wydaje się bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania wniosku o wydanie WIS (w czasie epidemii 6 miesięcy). W sprawach dotyczących WIS stosuje się odpowiednio przepisy działu IV Ordynacji podatkowej, z wyłączeniem rozdziałów 17, 18, 19 i 20.

WIS wygasa z mocy prawa w przypadku zmiany przepisów prawa podatkowego w zakresie podatku odnoszących się do towaru albo usługi będących jej przedmiotem, w wyniku której WIS staje się niezgodna z tymi przepisami. Wygaśnięcie WIS następuje z dniem wejścia w życie przepisów, w wyniku których WIS stała się z nimi niezgodna.

Szef Krajowej Administracji Skarbowej z urzędu zmienia albo uchyla wydaną WIS, jeżeli stwierdzi jej nieprawidłowość.

WIS, wraz z wnioskami o ich wydanie, decyzje Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o zmianie albo uchYLENIU WIS, po usunięciu danych identyfikujących podatnika, zamawiającego i inne podmioty wskazane we wniosku o wydanie WIS oraz danych objętych tajemnicą przedsiębiorstwa, są zamieszczane, bez zbędnej zwłoki, w Biuletynie Informacji Publicznej Krajowej Informacji Skarbowej.

Płatność z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności „Split Paymant”.

Od 1 listopada 2019 r. w niektórych określonych przypadkach podatnicy mają obowiązek dokonywania płatności z zastosowaniem SP. Obowiązek ten istnieje, jeżeli łącznie spełnione są następujące warunki:

- podatnik VAT otrzymał fakturę z wykazaną kwotą podatku VAT albo przekazuje całość lub część zapłaty przed dokonaniem dostawy towarów lub wykonaniem usługi,
- otrzymana faktura dokumentuje nabycie towarów lub usług wymienionych w nowym załączniku nr 15 do ustawy, albo tych czynności dotyczy kwota płacona przed ich dokonaniem.
- kwota należności ogółem (brutto) na otrzymanej fakturze przekracza 15 000 zł albo tę kwotę przekracza dokonana zapłata przed wykonaniem dostawy czy usługi (nawet, gdy czynność dotyczy tylko częściowo wymienionych wyżej towarów i usług).

- płatność nie jest dokonywana w drodze potrącenia (art. 498 KC) – wyłączenie ma zastosowanie w zakresie, w jakim kwoty są potrącane.

- płatność nie wynika z faktury dokumentującej transakcje realizowane w wykonaniu umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym, o której mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1445, 1572 i 2020).

Zastosowanie mechanizmu podzielonej płatności polega na tym, że:

- 1) zapłata kwoty odpowiadającej całości albo części kwoty podatku wynikającej z otrzymanej faktury jest dokonywana na rachunek VAT;
- 2) zapłata całości albo części kwoty odpowiadającej wartości sprzedaży netto wynikającej z otrzymanej faktury jest dokonywana na rachunek bankowy albo na rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, dla których jest prowadzony rachunek VAT, albo jest rozliczana w inny sposób.

Faktura dotycząca transakcji objętej obowiązkiem zapłaty z zastosowaniem SP powinna być oznaczona wyrazami „mechanizm podzielonej płatności” (z art. 106e ust. 1 pkt 18a).

Art. 106e ust. 12

W przypadku stwierdzenia, że podatnik wystawił fakturę z naruszeniem ust. 1 pkt 18a, naczelnik urzędu skarbowego lub naczelnik urzędu celno-skarbowego ustala dodatkowe zobowiązanie podatkowe w wysokości odpowiadającej 30% kwoty podatku przypadającej na dostawę towarów lub świadczenie usług wymienionych w załączniku nr 15 do ustawy, wykazanej na tej fakturze. W stosunku do osób fizycznych, które za ten sam czyn ponoszą odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe albo za przestępstwo skarbowe, dodatkowego zobowiązania podatkowego nie ustala się.

13. Przepisu ust. 12 nie stosuje się, jeżeli zapłata kwoty odpowiadającej kwocie podatku przypadającej na dostawę towarów lub świadczenie usług wymienionych w załączniku nr 15 do ustawy, wykazanej na fakturze, została dokonana z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności.

Naruszenie obowiązku dokonania płatności z zastosowaniem SP powoduje sankcje określone w art. 108 a ust. 7 i 8

7. W przypadku stwierdzenia, że podatnik dokonał płatności z naruszeniem ust. 1a, naczelnik urzędu skarbowego lub naczelnik urzędu celno-skarbowego ustala dodatkowe zobowiązanie podatkowe w wysokości odpowiadającej 30% kwoty podatku przypadającej na nabyte towary lub usługi wymienione w załączniku nr 15 do ustawy, wykazane na fakturze, której dotyczy płatność. W stosunku do osób fizycznych, które za ten sam czyn ponoszą odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe albo za przestępstwo skarbowe, dodatkowego zobowiązania podatkowego nie ustala się.

8. Przepisu ust. 7 nie stosuje się, jeżeli dostawca lub usługodawca rozliczył całą kwotę podatku wynikającą z faktury, która została zapłacona z naruszeniem ust. 1a.

Mechanizm podzielonej płatności (MPP) został wprowadzony w Polsce w formie dobrowolnej od 1.07.2018 r. jako rozwiązanie całkowicie nowe, nieznanie wcześniej polskim podatnikom. Po półtora roku jego funkcjonowania w wersji fakultatywnej, z dniem 1.11.2019 r. weszły w życie regulacje wprowadzające obligatoryjny mechanizm podzielonej płatności na podstawie ustawy z 19.08.2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw¹ – dalej ustawa zmieniająca. Obowiązek ten nałożono jednak w odniesieniu tylko do wybranych kategorii towarów oraz usług narażonych na oszustwa i nadużycia podatkowe.

Ministerstwo Finansów opublikowało 23.12.2019 r. zapowiadane już wcześniej objaśnienia podatkowe w sprawie mechanizmu podzielonej płatności – dalej objaśnienia. Co istotne dla podatników, objaśnienia zostały wydane w trybie art. 14a § 1 pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa, co oznacza, że zastosowanie się do nich spowoduje objęcie podatnika ochroną taką, jak w przypadku uzyskania interpretacji podatkowej.

Od 1 listopada 2019 r. w niektórych określonych przypadkach podatnicy mają obowiązek dokonywania płatności z zastosowaniem SP. Obowiązek ten istnieje, jeżeli łącznie spełnione są następujące warunki:

- podatnik VAT otrzymał fakturę z wykazaną kwotą podatku VAT albo przekazuje całość lub część zapłaty przed dokonaniem dostawy towarów lub wykonaniem usługi,
- otrzymana faktura dokumentuje nabycie towarów lub usług wymienionych w nowym załączniku nr 15 do ustawy, albo tych czynności dotyczy kwota płacona przed ich dokonaniem.

W załączniku tym wymieniono towary i usługi objęte do 31 października 2019 r. stosowaniem mechanizmu odwrotnego obciążenia w transakcjach krajowych (gdzie to nabywca obowiązany był rozliczyć i zadeklarować sprzedaż przez podatnika), np. różnego rodzaju odpady, czy roboty budowlane. Wymieniono także towary należące do tzw. towarów wrażliwych, w których przypadku nabywcy ponosić mogą solidarną odpowiedzialność za zaległości podatkowe nabywców (np. paliwa, oleje opałowe, oleje smarowe). Wymieniono także szereg innych towarów (np. węgiel i produkty węglowe, niektóre maszyny i urządzenia elektryczne, części i akcesoria do pojazdów silnikowych).

- kwota należności ogółem (brutto) na otrzymanej fakturze przekracza 15 000 zł albo tę kwotę przekracza dokonana zapłata przed wykonaniem dostawy czy usługi (nawet, gdy czynność dotyczy tylko częściowo wymienionych wyżej towarów i usług).

- płatność nie jest dokonywana w drodze potrącenia (art. 498 KC) – wyłączenie ma zastosowanie w zakresie, w jakim kwoty są potrącane. Wątpliwości może budzić, czy dotyczy potrącenia jedynie wymagalnych wierzytelności, czy także kompensat wierzytelności jeszcze niewymagalnych.

*Art. 498 KC - Gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności **są wymagalne** i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym.*

Należy pamiętać, że gdyby po dokonaniu wzajemnego potrącenia pozostała jeszcze kwota do zapłaty, różnicę tę należy uregulować zgodnie z założeniami obligatoryjnego mechanizmu podzielonej płatności.

Dla przykładu, jeśli podatnik dokonujący zakupu na podstawie faktury objętej obligatoryjnym MPP o wartości brutto 21 000 zł, VAT 3 926,83 zł, będący z tego tytułu dłużnikiem kontrahenta, jest jednocześnie wobec niego wierzycielem na kwotę 25 000 zł, i obie wierzytelności spełniają przesłanki wskazane w art. 498 kc, to może potrącić swoją wierzytelność w wysokości 21 000 zł i w ten sposób zwolnić się z obowiązku dokonania płatności w MPP. W sytuacji, gdy podatnik dokonujący zakupu na podstawie faktury objętej obligatoryjnym MPP w stosunku do wszystkich pozycji z tej faktury o wartości brutto 21 000 zł, VAT 3 926,83 zł, będący z tego tytułu dłużnikiem kontrahenta, jest jednocześnie wobec niego wierzycielem na kwotę 15 000 zł, i obie wierzytelności spełniają przesłanki wskazane w art. 498 kc, może on potrącić swoją wierzytelność do wysokości 15 000 zł i w ten sposób zwolnić się z obowiązku dokonania płatności w MPP w zakresie w jakim doszło do potrącenia, natomiast pozostałą kwotę wierzytelności, (tj. brutto 6 000 zł, VAT 1 121,95 zł) jest zobowiązany zapłacić zgodnie z zasadami MPP.

- płatność nie wynika z faktury dokumentującej transakcje realizowane w wykonaniu umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym, o której mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1445, 1572 i 2020), jeżeli podmiot, na rzecz którego dokonywana jest płatność, na dzień dokonania dostawy był partnerem prywatnym, z którym podmiot publiczny zawarł umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym, lub jednoosobową spółką partnera prywatnego albo spółką kapitałową, której jedynymi współnikami są partnerzy prywatni, z którą podmiot publiczny zawarł umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym.

Jeżeli powyższe warunki są łącznie spełnione, podatnicy mają bezwzględny obowiązek dokonania płatności z zastosowaniem SP. Oznacza to konieczność zapłaty za pośrednictwem banku lub

spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej przy wykorzystaniu specjalnego komunikatu przelewu – art. 108a ust. 3

(art. 108a ust. 3 *Zapłata z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności dokonywana jest w złotych polskich przy użyciu komunikatu przelewu udostępnionego przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową, przeznaczonego do dokonywania płatności w mechanizmie podzielonej płatności, w którym podatnik wskazuje:*

- 1) kwotę odpowiadającą całości albo części kwoty podatku wynikającej z faktury, która ma zostać zapłacona w mechanizmie podzielonej płatności;
- 2) kwotę odpowiadającą całości albo części wartości sprzedaży brutto;
- 3) numer faktury, w związku z którą dokonywana jest płatność;
- 4) numer, za pomocą którego dostawca towaru lub usługodawca jest zidentyfikowany na potrzeby podatku.)

Zastosowanie mechanizmu podzielonej płatności polega na tym, że:

- 1) zapłata kwoty odpowiadającej całości albo części kwoty podatku wynikającej z otrzymanej faktury jest dokonywana na rachunek VAT;
- 2) zapłata całości albo części kwoty odpowiadającej wartości sprzedaży netto wynikającej z otrzymanej faktury jest dokonywana na rachunek bankowy albo na rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, dla których jest prowadzony rachunek VAT, albo jest rozliczana w inny sposób.

Naruszenie obowiązku dokonania płatności z zastosowaniem SP powoduje sankcje określone w art. 108 a ust. 7 i 8

7. *W przypadku stwierdzenia, że podatnik dokonał płatności z naruszeniem ust. 1a, naczelnik urzędu skarbowego lub naczelnik urzędu celno-skarbowego ustala dodatkowe zobowiązanie podatkowe w wysokości odpowiadającej 30% kwoty podatku przypadającej na nabyte towary lub usługi wymienione w załączniku nr 15 do ustawy, wykazane na fakturze, której dotyczy płatność. W stosunku do osób fizycznych, które za ten sam czyn ponoszą odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe albo za przestępstwo skarbowe, dodatkowego zobowiązania podatkowego nie ustala się.*

8. *Przepisu ust. 7 nie stosuje się, jeżeli dostawca lub usługodawca rozliczył całą kwotę podatku wynikającą z faktury, która została zapłacona z naruszeniem ust. 1a.*

Sformułowanie "rozliczył" należy rozumieć jako wykazanie transakcji w ewidencji za dany miesiąc i uregulowanie zobowiązania podatkowego, jeżeli VAT z tej faktury do powstania takiego zobowiązania doprowadzi.

Faktura dotycząca transakcji objętej obowiązkiem zapłaty z zastosowaniem SP powinna być oznaczona wyrazami „mechanizm podzielonej płatności”. Wynika to z art. 106e ust. 1 pkt 18a (18a)w przypadku faktur, w których kwota należności ogółem stanowi kwotę, o której mowa w art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, obejmujących dokonaną na rzecz podatnika dostawę towarów lub świadczenie usług, o których mowa w załączniku nr 15 do ustawy - wyrazy "mechanizm podzielonej płatności")

Podkreślić trzeba, że istotna jest kwota należności ogółem na fakturze, a nie kwota należności za towary wymienione w załączniku nr 15. Oznaczenie faktury wyrazami „mechanizm podzielonej płatności” nie przesądza o obowiązku opłacenia tej faktury z zastosowaniem SP. Obowiązek ten istnieje dopiero po zaistnieniu wszystkich pięciu warunków.

Faktura dotycząca transakcji objętej obligatoryjnym MPP powinna zawierać wyrazy „mechanizm podzielonej płatności”. Oznaczenie takie stanowi informację dla nabywcy, że dana faktura, z uwagi na przedmiot transakcji, jak i kwotę, powinna zostać zapłacona z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności. Brak umieszczenia na wystawianej fakturze oznaczenia „mechanizm podzielonej płatności” wiąże się z nałożeniem na podatnika, który wystawił fakturę, sankcji w wysokości 30% kwoty podatku wykazanego na fakturze (art. 106e ust. 12). Sankcja ta będzie naliczana od kwoty podatku przypadającej na dostawę towarów lub usług wymienionych w załączniku nr 15. W przypadku, gdy faktura o wartości brutto powyżej 15 000 zł będzie zawierała jedną pozycję (przykładowo na kwotę 2000 zł netto + 460 zł VAT) objętą załącznikiem nr 15, wówczas sankcja będzie naliczana wyłącznie od wartości kwoty podatku należnego z tytułu tej konkretnej pozycji, a więc od kwoty równej 460 zł.

Sankcja nie będzie stosowana w odniesieniu do osób fizycznych, które za ten sam czyn ponoszą odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe albo przestępstwo skarbowe.

Wystawca faktury uniknie sankcji, jeśli zapłata przez nabywcę zostanie zrealizowana zgodnie z zasadami MPP. Jeżeli więc sprzedawca omyłkowo nie oznaczy faktury koniecznym dopiskiem, wówczas w interesie wystawcy faktury będzie poinformowanie nabywcy, że wystawił fakturę bez wymaganego oznaczenia, a także o obowiązku zapłaty przez nabywcę w MPP. Informację tę sprzedawca może przekazać nabywcy w dowolnej formie i w dowolny sposób, nawet przed wystawieniem faktury korygującej.

Należy zaznaczyć, że sprzedawca tak czy inaczej ma obowiązek skorygowania faktury wystawionej wadliwie, czyli bez wymaganego oznaczenia. Fakturę może też poprawić nabywca notą korygującą. Należy zwrócić uwagę, że obowiązek zapłaty należności z faktury w mechanizmie podzielonej płatności nie jest uzależniony od tego, czy na fakturze zawarto specjalne oznaczenie. Zatem, nawet jeżeli sprzedawca nie dopełnił obowiązku i nie oznaczył odpowiednio faktury, nabywca i tak ma obowiązek zapłaty kwoty należności za towary lub usługi z załącznika nr 15, jeżeli kwota z faktury jest wyższa niż 15.000 brutto, w mechanizmie podzielonej płatności. Nabywca musi weryfikować przedmiot i wartość transakcji, bowiem to on inicjuje płatność i odpowiada za wybór formy płatności. Nie jest sankcjonowane umieszczanie na fakturze adnotacji „mechanizm podzielonej płatności” mimo braku takiego obowiązku. Jeżeli nabywca otrzyma taką fakturę to nie ma obowiązku uregulowania takiej faktury w MPP.

Z dniem 1 listopada 2019 r. wprowadzono także inne zmiany dotyczące SP :

- umożliwienie zastosowania SP do płatności przed dokonaniem dostawy, czyli do zaliczek (w komunikacie przelewu zamiast nr faktury wskazuje się „zaliczka”) – art. 108a ust. 1c
- możliwość dokonywania jednym komunikatem przelewu płatności za więcej niż jedną fakturę (zamiast nr faktury podaje się okres, za który dokonuje się płatności) – art. 108a ust. 3c
- umożliwienie występowania z wnioskiem o przekazanie środków z rachunku VAT na rachunek rozliczeniowy byłym wspólnikom s.c. i spółek osobowych – art. 108b ust. 7
- umożliwienie wnoszenia zażalenia na postanowienie zawierające zgodę naczelnika us na przekazanie środków z rachunku VAT na rachunek rozliczeniowy podatnika – art. 108b ust. 1a

Art. 108b. [Zgoda na przekazanie środków z rachunku VAT podatnika]

1. Na wniosek podatnika naczelnik urzędu skarbowego wydaje, w drodze postanowienia, zgodę na przekazanie środków zgromadzonych na wskazanym przez podatnika rachunku VAT na wskazany przez niego rachunek bankowy albo rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, dla których jest prowadzony ten rachunek VAT.

1a. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 1, służy zażalenie.

2. Podatnik we wniosku określa wysokość środków zgromadzonych na rachunku VAT, jaka ma zostać przekazana.

3. Naczelnik urzędu skarbowego wydaje postanowienie w terminie 60 dni od dnia otrzymania wniosku. W postanowieniu naczelnik urzędu skarbowego określa wysokość środków, jaka ma zostać przekazana.

4. Naczelnik urzędu skarbowego przekazuje, przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego albo z użyciem środków komunikacji elektronicznej, informację o postanowieniu, o którym mowa w ust. 1, bankowi albo spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, które prowadzą rachunek VAT wskazany we wniosku. Informacja zawiera dane niezbędne do realizacji postanowienia, w tym:

1) numer rachunku VAT, o którym mowa w ust. 1;

2) numer rachunku bankowego albo rachunku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, o których mowa w ust. 1;

3) wysokość środków, o których mowa w ust. 3.

5. Naczelnik urzędu skarbowego odmawia, w drodze decyzji, wydania zgody na przekazanie środków zgromadzonych na rachunku VAT:

1)w przypadku posiadania przez podatnika zaległości z tytułu podatków i należności, o których mowa w art. 62b ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe - w wysokości odpowiadającej tej zaległości wraz z odsetkami za zwłokę, według stanu na dzień wydania decyzji;

2)w przypadku gdy zachodzi uzasadniona obawa, że:

a)zobowiązanie podatkowe z tytułu podatków i należności, o których mowa w art. 62b ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, nie zostanie wykonane, w szczególności gdy podatnik trwale nie uiszcza wymagalnych zobowiązań podatkowych lub dokonuje czynności polegających na zbywaniu majątku, które mogą utrudnić lub udaremnić egzekucję zobowiązań podatkowych, lub

b)wystąpi zaległość podatkowa z tytułu podatków i należności, o których mowa w art. 62b ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, lub zostanie ustalone dodatkowe zobowiązanie podatkowe.

6. Podatnik będący państwową jednostką budżetową dysponuje środkami zgromadzonymi na rachunkach VAT prowadzonych dla rachunków rozliczeniowych, o których mowa w art. 196 ust. 1 pkt 2 i 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, 1622, 1649 i 2020), na podstawie przepisów tej ustawy.

7. W przypadku rozwiązania spółki cywilnej lub spółki handlowej niemającej osobowości prawnej z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, mogą wystąpić również osoby, które były współnikami tych spółek. Przepisy ust. 2-5 stosuje się odpowiednio.

Obowiązek posiadania rachunku rozliczeniowego

Art. 108e Podatnicy, którzy dokonują dostawy towarów lub świadczą usługi, o których mowa w załączniku nr 15 do ustawy, oraz podatnicy nabywający te towary lub usługi są obowiązani posiadać rachunek rozliczeniowy, o którym mowa w art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, lub imienny rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej otwarty w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, prowadzone w walucie polskiej.

Z dniem 1 listopada 2019 r. dodano art. 108 e uVAT, zgodnie z którym podatnicy, którzy dokonują dostawy towarów lub świadczą usługi, o których mowa w załączniku nr 15 do ustawy, oraz podatnicy nabywający te towary lub usługi są obowiązani posiadać rachunek rozliczeniowy, o którym mowa w art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (rachunki rozliczeniowe, w tym bieżące i pomocnicze, oraz prowadzone dla nich na zasadach określonych w rozdziale 3a rachunki VAT), lub imienny rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej otwarty w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, prowadzone w walucie polskiej.

Obowiązek przyjęcia płatności Podatnik, na którym ciąży obowiązek wystawienia faktury oznaczonej wyrazami „mechanizm podzielonej płatności”, jest obowiązany do przyjęcia płatności wynikającej z takiej faktury w mechanizmie podzielonej płatności. W efekcie powyższego w szczególności sprzedawca, który dokonuje dostaw towarów lub świadczy usługi objęte załącznikiem nr 15, nie może wykorzystywać w tej działalności rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych (patrz 2.5. Obowiązek posiadania rachunku rozliczeniowego). Należy bowiem pamiętać, że zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (dalej: Prawo bankowe), do rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych nie otwiera się rachunków VAT, zatem nabywca nie miałby możliwości zrealizowania ciężącego na nim obowiązku zapłaty danej faktury w MPP. Postanowienia umowne pomiędzy dostawcą i nabywcą wyłączające stosowanie mechanizmu podzielonej płatności w stosunku do sprzedaży objętej obligatoryjną formą podzielonej płatności, będą nieważne, jako sprzeczne z ustawą.

Posiadanie i wykorzystywanie rachunku rozliczeniowego (lub imiennego w SKOK) jest warunkiem koniecznym do stosowania mechanizmu podzielonej płatności. Jedynie dla tego typu rachunków otwierany jest rachunek VAT, czyli konieczny element, na którym opiera się cały mechanizm. Stąd wprowadzony został obowiązek posiadania rachunku rozliczeniowego lub imiennego rachunku w SKOK otwartego w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą przez podatników, którzy dokonują

dostaw towarów lub świadczą usługi oraz podatników nabywających towary lub usługi, o których mowa w załączniku nr 15. Obowiązek posiadania rachunku rozliczeniowego jest pochodną obowiązku zapłaty w MPP. To znaczy, jeżeli do danej transakcji ma zastosowanie obowiązkowa płatność w MPP, to brak rachunku rozliczeniowego – czy to po stronie nabywcy, czy po stronie sprzedawcy – nie jest czynnikiem, który mógłby zwolnić strony transakcji z obowiązku zastosowania MPP.

Mechanizm odwrotnego obciążenia – likwidacja

Wprowadzenie obowiązku mechanizmu SP spowodowało zbędność i likwidację mechanizmu odwrotnego obciążenia w transakcjach krajowych.

Obecnie mechanizm odwrotnego obciążenia (podatnikiem jest nabywca i on rozlicza transakcję) ma zastosowania w przypadku nabywania przez polskich podatników towarów i usług od podatników zagranicznych, to jest nieposiadających siedziby działalności gospodarczej ani stałego miejsca prowadzenia działalności na terytorium kraju.

Solidarna odpowiedzialność nabywców niektórych towarów – art. 105a

(art. 105a) Nabywca (podatnik) odpowiada solidarnie za zaległości podatkowe dostawcy w części podatku proporcjonalnie przypadającej na dostawę, jeżeli:

1. dostawa dotyczyła towarów, o których mowa w załączniku nr 15,
2. w momencie dokonania tej dostawy podatnik wiedział lub miał uzasadnione podstawy do tego, aby przypuszczać, że cała kwota podatku przypadająca na dokonaną na jego rzecz dostawę lub jej część nie zostanie wpłacona na rachunek urzędu skarbowego.

Odpowiedzialności solidarnej nie stosuje się:

1. do nabycia towarów, o których mowa w poz. 92 załącznika nr 15 (Benzyny silnikowe, oleje napędowe, gazy przeznaczone do napędu silników spalinowych - w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym) jeżeli:
 - a) nabycie to jest dokonywane na stacjach paliw lub stacjach gazu płynnego, do standardowych zbiorników pojazdów używanych przez podatników nabywających te towary, do napędu tych pojazdów,
 - b) dostawy tych towarów dokonuje podatnik dostarczający gaz przewodowy za pośrednictwem własnych sieci przesyłowych lub dystrybucyjnych;
2. jeżeli powstanie zaległości podatkowych nie wiązało się z uczestnictwem dostawcy w nierzetelnym rozliczaniu podatku w celu odniesienia korzyści majątkowej;
3. do nabycia towarów, udokumentowanego fakturą, w której kwota należności ogółem przekracza 15 000 zł – nowa przesłanka wyłączająca odpowiedzialność solidarną w sytuacji, gdy zastosowanie znajduje obligatoryjny MPP,
4. w sytuacji, gdy zapłaty za fakturę dokonano z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności – nowa przesłanka wyłączająca odpowiedzialność solidarną w sytuacji, gdy zastosowano fakultatywny MPP,
5. jeżeli podatnik (nabywca) wykaże, że okoliczności lub warunki, uzasadniające przypuszczenie podatnika, że cała kwota podatku lub jej część przypadająca na dostawę nie zostanie wpłacona na rachunek urzędu skarbowego przez dostawcę, nie miały wpływu na niezapłacenie podatku.

Wprowadzeniu mechanizmu SP towarzyszą zmiany w przepisach wprowadzających odpowiedzialność solidarną nabywców niektórych towarów. Zmiany te także obowiązują od 1 listopada 2019 r.

Obecnie odpowiedzialność ta obejmuje towary wymienione w załączniku nr 15, a więc te objęte obowiązkiem SP.

Zrezygnowano z warunku odpowiedzialności jakim była wartość netto nabywanych towarów wrażliwych od jednego podmiotu dokonującego dostawy przekraczająca w miesiącu 50 000 zł. Obecnie odpowiedzialność solidarna jest niezależna od wartości w miesiącu takiej dostawy.

Odpowiedzialność solidarną wyłączono w tych przypadkach, w których istnieje obowiązek dokonania płatności przy zastosowaniu SP (art. 105a ust. 3 pkt 5). Odpowiedzialność tę wyłącza także dobrowolne dokonanie płatności przy zastosowaniu SP (art. 105a ust. 3 pkt 6).

Zlikwidowano także wyłączenie solidarnej odpowiedzialności w drodze składania kaucji gwarancyjnej przez dostawców.

Zmiany w odpowiedzialności solidarnej (art. 105a) Nabywca (podatnik) odpowiada solidarnie za zaległości podatkowe dostawcy w części podatku proporcjonalnie przypadającej na dostawę, jeżeli:

1. dostawa dotyczyła towarów, o których mowa w załączniku nr 15,
2. w momencie dokonania tej dostawy podatnik wiedział lub miał uzasadnione podstawy do tego, aby przypuszczać, że cała kwota podatku przypadająca na dokonaną na jego rzecz dostawę lub jej część nie zostanie wpłacona na rachunek urzędu skarbowego.

Przesłanki negatywne (Art. 105a ust. 3 i 4 ustawy o VAT) - odpowiedzialności solidarnej nie stosuje się:

1. do nabycia towarów, o których mowa w poz. 92 załącznika nr 15, jeżeli:
 - a) nabycie to jest dokonywane na stacjach paliw lub stacjach gazu płynnego, do standardowych zbiorników pojazdów używanych przez podatników nabywających te towary, do napędu tych pojazdów, Benzyny silnikowe, oleje napędowe, gazy przeznaczone do napędu silników spalinowych - w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym
 - b) dostawy tych towarów dokonuje podatnik dostarczający gaz przewodowy za pośrednictwem własnych sieci przesyłowych lub dystrybucyjnych;
2. jeśli powstanie zaległości podatkowych nie wiązało się z uczestnictwem dostawcy w nierzetelnym rozliczaniu podatku w celu odniesienia korzyści majątkowej;
3. do nabycia towarów, udokumentowanego fakturą, w której kwota należności ogółem przekracza 15 000 zł – nowa przesłanka wyłączająca odpowiedzialność solidarną w sytuacji, gdy zastosowanie znajduje obligatoryjny MPP,
4. w sytuacji, gdy zapłaty za fakturę dokonano z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności – nowa przesłanka wyłączająca odpowiedzialność solidarną w sytuacji, gdy zastosowano fakultatywny MPP,
5. jeżeli podatnik (nabywca) wykaże, że okoliczności lub warunki, uzasadniające przypuszczenie podatnika, że cała kwota podatku lub jej część przypadająca na dostawę nie zostanie wpłacona na rachunek urzędu skarbowego przez dostawcę, nie miały wpływu na niezapłacenie podatku.

Odpowiedzialności solidarnej podlegają transakcje, których przedmiotem są towary wymienione w załączniku nr 15, a które jednocześnie z uwagi na brak spełnienia kryterium kwotowego nie podlegają obowiązkowi rozliczenia przy zastosowaniu mechanizmu podzielonej płatności. Odpowiedzialnością solidarną objęte są towary, które do tej pory rozliczane były w mechanizmie odwrotnego obciążenia oraz pozostałe towary, dla których wprowadzono obowiązkową podzielną płatność (węgiel, części samochodowe, części elektroniki). Instytucja ta nie jest natomiast stosowana w zakresie transakcji, których przedmiotem są usługi wymienione w załączniku nr 15.

Korzyści wynikające z zastosowania MPP

Art. 108c. [Wyłączenie stosowania niektórych przepisów w przypadku zapłaty z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności]

1. nie ustala się dodatkowego zobowiązania na podstawie art. 112b ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 oraz art. 112cuVAT.
2. nie stosuje się podwyższonej stawki odsetek za zwłokę w przypadku zanizenia zobowiązania podatkowego, zawyżenia kwoty nadpłaty lub zwrotu podatku (art. 56b Ordynacji podatkowej).

Korzyści tych nie stosuje się do podatnika, który wiedział, że faktura zapłacona z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności:

- 1) została wystawiona przez podmiot nieistniejący;
- 2) stwierdza czynności, które nie zostały dokonane;
- 3) podaje kwoty niezgodne z rzeczywistością;

4) potwierdza czynności, do których mają zastosowanie przepisy [art. 58](#) i [art. 83](#) Kodeksu cywilnego.

Art. 108d. [Obniżenie kwoty zobowiązania podatkowego w przypadku zapłaty w całości z rachunku VAT w terminie wcześniejszym niż termin zapłaty podatku]

1. Jeżeli zapłata zobowiązania podatkowego z tytułu podatku następuje w całości z rachunku VAT w terminie wcześniejszym niż termin zapłaty podatku, kwotę zobowiązania podatkowego z tytułu podatku można obniżyć o kwotę wyliczoną według wzoru:

Zasadniczą korzyścią wynikającą z zastosowania mechanizmu podzielonej płatności jest bezpieczeństwo podatkowe transakcji. Po pierwsze, zapłata w mechanizmie podzielonej płatności jest bardzo istotną przesłanką do uznania, że dany nabywca dochował należytej staranności w danej transakcji (w przypadku gdy kontrahent okaże się oszustem podatkowym). Po drugie, ustawa o VAT przewiduje wymierne korzyści dla podatnika, który zapłaci z wykorzystaniem mechanizmu podzielonej płatności. I tak w przypadku zapłaty przy zastosowaniu mechanizmu podzielonej płatności za nabyte tzw. towary wrażliwe (wymienione w załączniku nr 15 do ustawy o VAT) podatnik nabywca nie będzie odpowiadał solidarnie z dostawcą za jego zaległości podatkowe, czyli nie będzie miał w takim przypadku zastosowania [art. 105a ust. 1](#) ustawy o VAT.

Ponadto wobec podatnika, który stosuje mechanizm podzielonej płatności nie stosuje się przepisów dotyczących sankcji podatkowych za rozliczenie podatku skutkujące zaniżeniem zobowiązania podatkowego lub zawyżeniem nadwyżki podatku naliczonego nad należnym do zwrotu lub do rozliczenia w następnych okresach rozliczeniowych lub zwrotu podatku. Dotyczy to zarówno sankcji podatkowej w wysokości 20%, 30% jak i podwyższonej do wysokości 100%, czyli sankcji wynikających z [art. 112b ust. 1 pkt 1](#) i [ust. 2 pkt 1](#) oraz [art. 112c](#) ustawy o VAT. Powyższe wyłączenia stosuje się do wysokości kwoty odpowiadającej kwocie podatku wynikającej z otrzymanej faktury, zapłaconej w podzielonej płatności. Oznacza to, że wyłączenie dodatkowego zobowiązania oraz odpowiedzialności solidarnej dotyczy skutków wynikających z nabycia towaru lub usługi, dokumentowanego fakturą, z której należność została zapłacona w mechanizmie podzielonej płatności.

Ponadto, do zaległości w podatku powstałej za okres rozliczeniowy, za który w złożonej deklaracji podatkowej podatnik wykazał kwotę podatku naliczonego, której co najmniej 95% wynika z faktur, które zostały zapłacone z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności, nie będzie miał zastosowania przepis [art. 56b](#) Ordynacji podatkowej, który ustanawia podwyższoną do wysokości 150% stawkę odsetek za zwłokę w odniesieniu do zaległości w podatku VAT. Podwyższone odsetki stosuje się jednak, jeżeli zaległość w podatku VAT przekroczyła dwukrotność kwoty podatku naliczonego wykazanej w złożonej deklaracji podatkowej.

Powyższe korzyści (brak odpowiedzialności solidarnej i dodatkowego zobowiązania podatkowego oraz nie stosowanie podwyższonych odsetek) nie będą stosowane, w przypadku gdy podatnik wiedział, że faktura zapłacona z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności: została wystawiona przez podmiot nieistniejący, stwierdza czynności, które nie zostały dokonane, podaje kwoty niezgodne z rzeczywistością lub potwierdza czynności mające na celu obejście prawa lub dokonywane dla pozor.

Wyłączenie to wynika z faktu, że mechanizm podzielonej płatności nie może stanowić środka zabezpieczającego interesy podmiotów, którzy dokonują oszustw w VAT lub wiedzą, że dana transakcja służy oszustwu w VAT. Takie podmioty muszą liczyć się z wszelkimi konsekwencjami (podatkowymi, karno-skarbowymi i lub karnymi) swojego postępowania, niezależnie od tego, że płacą w mechanizmie podzielonej płatności.

Art. 108c. [Wyłączenie stosowania niektórych przepisów w przypadku zapłaty z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności]

Art. 108d. [Obniżenie kwoty zobowiązania podatkowego w przypadku zapłaty w całości z rachunku VAT w terminie wcześniejszym niż termin zapłaty podatku]

Biała lista – wykaz podmiotów zarejestrowanych jako podatnicy VAT, niezarejestrowanych, wykreślonych i przywróconych.

Na podstawie art. 96b ust. 1 ustawy o VAT Szef KAS prowadzi taki rejestr od 1 września 2019 r. Dzięki dostępowi do tego rejestru podatnicy mają możliwość sprawdzenia aktualnego statusu swoich kontrahentów i przesłедzenia całej historii rejestracji dla celów VAT, o pozwala na weryfikację aktualnego statusu w chwili dokonywania transakcji.

Wykazem objęte są dwie kategorie podmiotów:

- podmioty, co do których naczelnik us nie dokonał rejestracji, albo które naczelnik us wykreślił z rejestru,
- podmioty zarejestrowane jako podatnicy VAT (zarówno czynni jak i zwolnieni), w te, których rejestracja jako podatników VAT została przywrócona.

Wykaz nie obejmuje podmiotów niezarejestrowanych np. z uwagi na korzystanie ze zwolnienia z VAT (art. 113 ust. 1 i 9, albo wykonujących czynności wyłącznie zwolnione przedmiotowo z VAT).

Wykaz podatników VAT to jedna, ogólnodostępna i bezpłatna baza danych podmiotów:

- w odniesieniu do których naczelnik urzędu skarbowego nie dokonał rejestracji albo które wykreślił z rejestru jako podatników VAT,
- zarejestrowanych jako podatnicy VAT, w tym podmiotów, których rejestracja jako podatników VAT została przywrócona.

Wykaz prowadzony jest w formie elektronicznej przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej (KAS). Wykaz jest dostępny na stronie internetowej: BIP MF link: <https://www.podatki.gov.pl/wykaz-podatnikow-vat-wyszukiwarka>

Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) link: <https://prod.ceidg.gov.pl/ceidg.cms.engine/>

Udostępnienie Wykazu w postaci pozwalającej na automatyczne sprawdzanie, czy rachunki podmiotów zawarte są w tym Wykazie ma na celu ułatwienie i przyspieszenie dokonywania przez podatników płatności za towary i usługi.

Od dnia 1 stycznia 2020 r. brak weryfikacji kontrahenta w Wykazie może przyczynić się do powstania negatywnych konsekwencji w podatkach dochodowych PIT i CIT oraz odpowiedzialności solidarnej w VAT. Warto skorzystać z Wykazu również z tego względu, że zawiera on w jednym miejscu wszystkie informacje o statusie podatników VAT.

Wykaz zawiera następujące dane (art. 96b ust. 3 ustawy o VAT):

- firmę (nazwę) lub imię i nazwisko,
- numer, za pomocą którego podmiot został zidentyfikowany na potrzeby podatku, jeżeli taki numer został nadany,

- status podmiotu: • w odniesieniu do którego nie dokonano rejestracji albo który wykreślono z rejestru jako podatnika VAT, • zarejestrowanego jako „podatnik VAT czynny” albo „podatnik VAT zwolniony”, w tym podmiotu, którego rejestracja została przywrócona,
- numer REGON, o ile został nadany,
- numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, o ile został nadany,
- adres siedziby – w przypadku podmiotu niebędącego osobą fizyczną,
- adres stałego miejsca prowadzenia działalności albo adres zamieszkania, w przypadku nieposiadania stałego miejsca prowadzenia działalności – w odniesieniu do osoby fizycznej,
- imiona i nazwiska osób wchodzących w skład organu uprawnionego do reprezentowania podmiotu oraz ich numery identyfikacji podatkowej,
- imiona i nazwiska prokurentów oraz ich numery identyfikacji podatkowej,
- imię i nazwisko lub firmę (nazwę) wspólnika oraz jego numer identyfikacji podatkowej,
- daty rejestracji, odmowy rejestracji albo wykreślenia z rejestru oraz przywrócenia zarejestrowania jako podatnika VAT,
- podstawę prawną odmowy rejestracji albo wykreślenia z rejestru oraz przywrócenia zarejestrowania jako podatnika VAT,
- **numery rachunków rozliczeniowych** w rozumieniu art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe zwanej dalej „ustawą – Prawo bankowe” lub imiennych rachunków w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, której podmiot jest członkiem, otwartych w związku z prowadzoną przez członka działalnością gospodarczą – wskazanych w zgłoszeniu identyfikacyjnym lub zgłoszeniu 9 Dz. U. z 2019 r. poz. 2357, z późn. zm. 4 aktualizacyjnym i potwierdzonych przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego izby rozliczeniowej (STIR) w rozumieniu art. 119zg pkt 6 ustawy OP.

Zadaniem Wykazu jest, aby poprzez bezpłatny i szybki dostęp do aktualnych danych (również historycznych) ułatwiających identyfikację kontrahentów, takich jak data rejestracji, odmowy rejestracji, wykreślenia z rejestru oraz przywrócenia zarejestrowania jako podatnika VAT, uczciwi przedsiębiorcy przy wyborze kontrahentów ograniczyli ryzyko wpłątania w oszukańczy proceder zmierzający do wyłudzenia VAT. Korzystanie z Wykazu będzie miało tym samym pozytywny wpływ na zwiększenie bezpieczeństwa i pewności obrotu gospodarczego. Wykaz umożliwi w prostszy sposób zachowanie należytej staranności. Weryfikacja formalna kontrahenta jest jedną z podstawowych przesłanek branych pod uwagę przy ocenie dochowania należytej staranności przez podatników, którzy sami nie dokonali oszustwa, czy też nie wiedzieli lub nie mogli wiedzieć, że dana transakcja służy oszustwu. Obejmuje ona m.in. sprawdzenie czy kontrahent jest zarejestrowany jako podatnik VAT czynny lub zwolniony oraz czy nie jest wpisany do Wykazu jako podmiot, który został wykreślony z rejestru jako podatnik VAT lub podmiot któremu odmówiono rejestracji. Wykaz posiada funkcjonalność umożliwiającą weryfikację jaki był status kontrahenta w wybranym momencie historii, licząc do 5 lat wstecz.

Jedną z informacji ujętych w wykazie jest informacja o rachunku bankowym rozliczeniowym (art. 49 ust. 1 pkt 1 Prawa bankowego) lub imiennym rachunku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, której podatnik jest członkiem, otwartych w związku z prowadzoną przez ten podmiot działalnością gospodarczą, które zostały wskazane w zgłoszeniu identyfikacyjnym lub aktualizacyjnym i potwierdzone przy wykorzystaniu STIR (czyli przez system informatyczny izby rozliczeniowej).

Rachunki te będą zamieszczane i publikowane w Wykazie tylko w przypadku zarejestrowanych podatników VAT lub podatników VAT, którzy zostali przywróceniu do rejestru. Natomiast dane podmiotów, którym odmówiono rejestracji jako podatnika VAT lub którzy zostali wykreśleni z rejestru nie obejmują informacji o rachunkach.

Rachunki rozliczeniowe w rozumieniu art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo bankowe są to rachunki rozliczeniowe, które prowadzą instytucje finansowe działające w Polsce na podstawie 5 tej ustawy. Zamieszczone i publikowane w Wykazie będą również rachunki rozliczeniowe prowadzone przez te instytucje w innych walutach. Przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą co do zasady nie mają obowiązku posiadania rachunku rozliczeniowego chyba, że dokonują transakcji objętych

obligatoryjnym mechanizmem podzielonej płatności (art. 108e ustawy o VAT), nie mniej jednak jeżeli przedsiębiorca posiada rachunek rozliczeniowy lub imienny rachunek w SKOK otwarty w związku z działalnością gospodarczą i chce aby rachunek ten znalazł się w Wykazie to powinien podać numer tego rachunku na odpowiednim formularzu CEIDG, co będzie wystarczającą podstawą dla urzędu skarbowego do zamieszczenia go w Wykazie.

W Wykazie nie będą zamieszczane rachunki oszczędnościowo – rozliczeniowe tzw. rachunki ROR (zwane również kontami osobistymi), które banki prowadzą dla osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej. Podkreślić należy, że jeżeli przedsiębiorcy wykorzystują w swoich firmach rachunki ROR to nawet jeżeli rachunki te zostały przez podatników zgłoszone, jako rachunki związane z prowadzoną działalnością gospodarczą - rachunki te nie będą zamieszczane w Wykazie.

Rachunki ROR są wyłączone z raportowania w ramach STIR. Powoduje to brak możliwości potwierdzenia tych rachunków za pomocą systemu STIR i tym samym spełnienia wymogu określonego w art. 96b ust. 3 pkt 13 ustawy o VAT pozwalającego na ich zamieszczenie w Wykazie.

Należy pamiętać, że podatnicy mają obowiązek informować właściwego naczelnika urzędu skarbowego o posiadanych rachunkach bankowych lub rachunkach w SKOK wykorzystywanych w działalności gospodarczej oraz aktualizować dane objęte zgłoszeniem identyfikacyjnym poprzez dokonanie zgłoszenia aktualizacyjnego nie później niż w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana danych (art. 2 ust. 1, art. 5 i art. 9 ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników)

Jeżeli przedsiębiorca posiada rachunek rozliczeniowy lub imienny rachunek w SKOK, który nie został zamieszczony w Wykazie, powinien: – zaktualizować wpis w CEIDG

w przypadku przedsiębiorcy prowadzącego jednoosobową działalność gospodarczą, – poinformować właściwy urząd skarbowy o tym rachunku na odpowiednim formularzu NIP, tj.: • NIP-8 w przypadku podmiotu wpisanego do KRS; • NIP-2 w przypadku spółki cywilnej; • NIP-7 w przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność nie podlegającej rejestracji w CEIDG wraz z załącznikiem NIP-B, w którym zamieszcza się informację o rachunkach bankowych.

Od dnia 1 stycznia 2017 r. przy transakcjach, w których stronami są przedsiębiorcy (B2B), obowiązuje limit 15 000 zł dla płatności gotówkowych, a transakcje powyżej tej kwoty muszą być dokonywane za pośrednictwem rachunku płatniczego (art. 19 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców).

Od dnia 1 stycznia 2020 r. przy transakcjach powyżej 15 000 zł podatnicy chcąc uniknąć negatywnych konsekwencji podatkowych przewidzianych w ustawie zmieniającej, w przypadku, gdy dokonują płatności przelewem dostawcy towarów lub usługodawcy, będącemu podatnikiem VAT czynnym, za zakupy potwierdzone fakturą powinni dokonywać tej płatności na ich rachunki rozliczeniowe prowadzone przez banki lub imienne rachunki w SKOK zamieszczone w Wykazie.

Nic nie stoi na przeszkodzie, aby przedsiębiorca dokonywał zapłaty przelewem na rachunek zamieszczony w Wykazie również w sytuacji dokonywania płatności przelewem poniżej limitu transakcji dla płatności gotówkowych określonego w ustawie – Prawo przedsiębiorców. Obowiązek dotyczący dokonywania płatności na rachunki rozliczeniowe i rachunki w SKOK znajdujące się w Wykazie dotyczy faktur wystawianych przez podatników VAT czynnych, co oznacza, że obowiązek ten nie będzie miał zastosowania do płatności wynikających z faktur wystawianych przez podatników zwolnionych z VAT ze względu na limit sprzedaży, o którym mowa w art. 113 ust. 1 ustawy o VAT lub wykonujących wyłącznie czynności zwolnione na podstawie art. 43 tej ustawy.

Wykaz jest aktualizowany raz na dobę w dni robocze w godz. 22.00-00.00 (art. 96b ust. 8).

Szef KAS na wniosek lub z urzędu prostuje i usuwa dane niezgodne ze stanem rzeczywistym. Odmowa Szefa KAS usunięcia lub sprostowania danych w formie decyzji (art. 96b ust. 12).

Od 1 stycznia 2020 r. wprowadzono sankcje za dokonywanie płatności na rachunki niewykazane w wykazie (niemożliwość ujęcia wydatku w kosztach uzyskania przychodu; odpowiedzialność solidarna nabywcy za zaległości podatkowe dostawcy).

Konsekwencje dokonania płatności na rachunek spoza Wykazu

Od dnia 1 stycznia 2020 r. dokonanie płatności należności wynikającej z otrzymanej faktury wystawionej przez podatnika VAT czynnego dotyczącej transakcji na kwotę powyżej 15 000 zł na inny rachunek niż zamieszczony w Wykazie naraża podatnika na negatywne konsekwencje podatkowe w postaci:

- braku możliwości zaliczenia wydatku do kosztów uzyskania przychodu lub konieczność zwiększenia przychodów w podatkach PIT i CIT (art. 22p ust. 1 pkt 2 ustawy o PIT oraz art. 15d ust. 1 pkt 2 ustawy o CIT),

Jeżeli wartość transakcji wynosi powyżej 15 000 zł to cała kwota powinna być zapłacona przelewem na rachunek zamieszczony w Wykazie. W przeciwnym razie przedsiębiorca nie będzie mógł zaliczyć kwoty zapłaconej gotówką lub na rachunek spoza Wykazu do kosztów uzyskania przychodów.

Jeżeli płatność dotycząca jednorazowej transakcji przekraczającej 15 000 zł zostanie dokonana z pominięciem rachunku płatniczego lub przelewem na rachunek inny niż zamieszczony w Wykazie już po zaliczeniu wydatku do kosztów uzyskania przychodów, wówczas w miesiącu, w którym płatność zostanie dokonana bez pośrednictwa rachunku płatniczego albo został zlecony przelew na rachunek spoza Wykazu, podatnik powinien zmniejszyć koszty uzyskania przychodów. W przypadku braku możliwości zmniejszenia kosztów uzyskania przychodów podatnik powinien zwiększyć przychód (art. 22p ust. 2 ustawy o PIT oraz art. 15d ust. 2 ustawy o CIT).

- odpowiedzialności solidarnej w podatku VAT (art. 117ba § 1 i 2 ustawy OP).

Możliwość uniknięcia negatywnych konsekwencji podatkowych w przypadku dokonania zapłaty na rachunek spoza Wykazu

- podatnik w ustawowym terminie zawiadomi o zapłacie należności na ten rachunek właściwego naczelnika urzędu skarbowego (art. 14 ust. 2i pkt 2 i art. 22p ust. 4 ustawy o PIT, art. 12 ust. 4j pkt 2 i art. 15d ust. 4 ustawy o CIT oraz art. 117ba § 3 ustawy OP),
- zapłata została dokonana przez podatnika z zastosowaniem MPP,

Konsekwencje w podatkach PIT i CIT Jeżeli podatnik dokona płatności za dostawę towarów lub świadczenie usług, potwierdzonych fakturą wystawioną przez podatnika VAT czynnego, na inny rachunek niż zawarty w Wykazie, poniesie konsekwencje w podatkach PIT i CIT w postaci braku możliwości zaliczenia wydatku do kosztów uzyskania przychodów w tej części.

Konsekwencje te dotyczą transakcji powyżej 15 000 zł, wskazanej w art. 19 ustawy - Prawo przedsiębiorców (art. 22p ust. 1 pkt 2 ustawy o PIT oraz art. 15d ust. 1 pkt 2 ustawy o CIT)

Jeżeli nabywca zrealizuje płatność w kilku transzach i jedna z nich będzie wpłacona na rachunek zamieszczony w Wykazie, a pozostałe płatności na rachunki inne niż zamieszczone w Wykazie, to w zakresie tych płatności, które zostały dokonane na rachunki spoza Wykazu, nabywca nie będzie mógł zaliczyć tych kwot do kosztów uzyskania przychodów.

Jeżeli wartość transakcji wynosi powyżej 15 000 zł to cała kwota powinna być zapłacona przelewem na rachunek zamieszczony w Wykazie. W przeciwnym razie przedsiębiorca nie będzie mógł zaliczyć kwoty zapłaconej gotówką lub na rachunek spoza Wykazu do kosztów uzyskania przychodów.

Przykład Wartość transakcji wynosi 20 000 zł + 4600 VAT. Podatnik wykonał dwa przelewy na rzecz swojego kontrahenta. Część tej kwoty w wys. 7 000 zł + 1610 VAT zapłacił przelewem na rachunek zamieszczony w Wykazie, a część w wys. 13 000 zł + 2990 VAT na rachunek spoza Wykazu. Podatnik nie zaliczy do kosztów uzyskania przychodów kwoty 13 000 zł, czyli tej części którą zapłacił na rachunek nie zamieszczony w Wykazie. Jeżeli płatność dotycząca jednorazowej transakcji przekraczającej 15 000 zł zostanie dokonana z pominięciem rachunku płatniczego lub przelewem na rachunek inny niż zamieszczony w Wykazie już po zaliczeniu wydatku do kosztów uzyskania przychodów, wówczas w miesiącu, w którym płatność zostanie dokonana bez pośrednictwa rachunku płatniczego albo został zlecony przelew na rachunek spoza Wykazu, podatnik powinien zmniejszyć koszty uzyskania przychodów. W przypadku braku możliwości zmniejszenia kosztów uzyskania przychodów podatnik powinien zwiększyć przychód (art. 22p ust. 2 ustawy o PIT oraz art. 15d ust. 2 ustawy o CIT).

Odpowiedzialność solidarna w podatku VAT Odpowiedzialność solidarna podatnika na rzecz którego dokonano dostawy towaru lub wykonano usługę całym jego majątkiem wraz z podmiotem dokonującym tej dostawy lub świadczącym tę usługę zarejestrowanym jako podatnik VAT czynny będzie miała miejsce, jeżeli zapłata za transakcję przekraczającą 15 000 zł zostanie dokonana przelewem na rachunek inny niż zawarty na dzień zlecenia przelewu w Wykazie. Jeżeli nabywca towarów i usług zrealizuje płatność w kilku transzach i jedna z nich będzie wpłacona na rachunek zamieszczony w Wykazie, a pozostałe płatności na rachunki inne niż zamieszczone w Wykazie, to w zakresie tych pozostałych płatności nabywca poniesie odpowiedzialność solidarną wraz ze sprzedawcą za jego zaległości podatkowe w części podatku VAT proporcjonalnie przypadającej na tę dostawę lub to świadczenie usług. Odpowiedzialność solidarna nie będzie dotyczyła wszystkich zobowiązań podatkowych ale tylko kwoty podatku VAT, związanego z konkretną dostawą towarów lub świadczeniem usług, za którą płatność nie została dokonana na rachunek zamieszczony w Wykazie (art. 117ba § 1 i 2 ustawy OP)

Możliwość uniknięcia negatywnych konsekwencji podatkowych w przypadku dokonania zapłaty na rachunek spoza Wykazu.

Ustawy podatkowe zawierają przepisy umożliwiające uniknięcie negatywnych skutków zarówno w podatkach dochodowych PIT i CIT, jak i w zakresie odpowiedzialności solidarnej w podatku VAT w sytuacji, gdy podatnik dokona zapłaty należności przelewem na rachunek inny niż zawarty na dzień zlecenia przelewu w Wykazie. Wystarczy, że podatnik w ustawowym terminie zawiadomi o zapłacie należności na ten rachunek właściwego naczelnika urzędu skarbowego (art. 14 ust. 2i pkt 2 i art. 22p ust. 4 ustawy o PIT, art. 12 ust. 4j pkt 2 i art. 15d ust. 4 ustawy o CIT oraz art. 117ba § 3 ustawy OP). Termin ten wynosi 7 dni.

W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii ogłoszonych w związku z COVID-19, termin na złożenie zawiadomienia przedłuża się do 14 dni od dnia zlecenia przelewu, zgodnie z art. 15zzn ustawy z dnia 2 marca 2020 r. (Dz.U.2020.374).

Kasy online

Od 1 maja 2019 r. sprzedaż dla osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych powinna być co do zasady ewidencjonowana przy zastosowaniu kas online, czyli kas rejestrujących posiadających wbudowaną funkcjonalność, która umożliwia połączenie i przesyłanie informacji między kasą rejestrującą a Centralnym Repozytorium Kas (art. 111 ust. 6a).

Przepisy przejściowe nie wyłączyły całkowicie możliwości stosowania dotychczasowych kas niebędących kasami online, to jest z papierowym lub elektronicznym zapisem kopii paragonów (art. 145a ust. 1 ustawy o VAT). Stopniowo możliwość ta będzie ograniczana i wyłączana (art. 145b)

Pierwotnie art. 145b wprowadził obowiązek stosowania kas online w następujący sposób:

- od 1 stycznia 2020 r. wyłącznie za pomocą kas online muszą być ewidencjonowane usługi naprawy pojazdów silnikowych i motorowerowych, usługi naprawy opon, ich zakładania, bieżnikowania i regenerowania, wymiana opon lub kół, sprzedaż benzyny silnikowej, oleju napędowego oraz gazu do napędu silników spalinowych.

- od 1 lipca 2020 r. wyłącznie na kasach online muszą być ewidencjonowane usługi związane z żywnością przez stacjonarne placówki gastronomiczne (także sezonowe), usługi w zakresie krótkotrwałego zakwaterowania, sprzedaż węgla, brykietu i podobnych paliw stałych.

- od 1 stycznia 2021 r. kasy online będą konieczne do ewidencjonowania usług fryzjerskich, kosmetycznych i kosmetycznych, budowlanych, usług opieki medycznej i świadczonych przez

lekarzy i dentystów, **usług prawniczych**, usług w zakresie wstępu do związanych z działalnością obiektów służących poprawie kondycji fizycznej.

Kasy online w opisanych przypadkach muszą być stosowane. Do pozostałych usług i dostaw (niewymienionych wyżej – art. 145b ust. 1 pkt 1-3) podatnicy mogą stosować „stare” kasy również po upływie powyższych terminów.

Art. 145b. [Obowiązek wymiany kas rejestrujących na kasy online]

4. Terminy określone w ust. 1 i 3 mogą zostać przedłużone w przypadku niewystarczających możliwości techniczno-organizacyjnych przesyłania danych między kasami rejestrującymi a Centralnym Repozytorium Kas.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze rozporządzenia, przedłużać terminy określone w ust. 1 i 3, określając rodzaje czynności, dla których termin został przedłużony, oraz dzień upływu przedłużonego terminu, uwzględniając specyfikę prowadzonej działalności gospodarczej oraz możliwości prowadzenia kontroli celno-skarbowej.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW z dnia 10 czerwca 2020 r.

w sprawie przedłużenia terminów prowadzenia ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących z elektronicznym lub papierowym zapisem kopii (DZU 2020/1059 z 18 czerwca 2020 r.)

Przedłużono terminy, w których podatnicy mogą prowadzić ewidencję sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących z elektronicznym lub papierowym zapisem kopii

- do dnia 31 grudnia 2020 r. (dotyczy usług związanych z wyżywieniem w stacjonarnych placówkach gastronomicznych, usług krótkotrwałego zakwaterowania, sprzedaży węgla, brykietu i podobnych paliw stałych)

- do 30 czerwca 2021 r. (dotyczy usług fryzjerskich, kosmetycznych i kosmetologicznych, budowlanych, w zakresie opieki medycznej świadczonej przez lekarzy i lekarzy dentystów, **prawniczych**, związanych z działalnością obiektów służących poprawie kondycji fizycznej - wyłącznie w zakresie wstępu).

W dniu 19 czerwca 2020 r. weszło w życie rozporządzenie zmieniające te terminy.

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA FINANSÓW¹

z dnia 10 czerwca 2020 r.

w sprawie przedłużenia terminów prowadzenia ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących z elektronicznym lub papierowym zapisem kopii (DZU 2020/1059 z 18 czerwca 2020 r.)

Na podstawie art. 145b ust. 5 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2020 r. poz. 106 i 568) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Przedłuża się terminy, w których podatnicy mogą prowadzić ewidencję sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących z elektronicznym lub papierowym zapisem kopii, o których mowa w art. 145b ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług:

1) do dnia 31 grudnia 2020 r. - do:

a) świadczenia usług związanych z wyżywieniem wyłącznie świadczonych przez stacjonarne placówki gastronomiczne, w tym również sezonowo, oraz usług w zakresie krótkotrwałego zakwaterowania,

b) sprzedaży węgla, brykietu i podobnych paliw stałych wytwarzanych z węgla, węgla brunatnego, koksu i półkoksu przeznaczonych do celów opałowych;

2) do dnia 30 czerwca 2021 r. - do świadczenia usług:

a) fryzjerskich,

b) kosmetycznych i kosmetologicznych,

c) budowlanych,

d) w zakresie opieki medycznej świadczonej przez lekarzy i lekarzy dentyistów,

e) prawniczych,

f) związanych z działalnością obiektów służących poprawie kondycji fizycznej - wyłącznie w zakresie wstępu.

2. Przedłuża się terminy przyjęte za dzień rozpoczęcia prowadzenia ewidencji, o których mowa w art. 145b ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług:

1) na dzień 1 stycznia 2021 r. - dla podatników, o których mowa w ust. 1 pkt 1;

2) na dzień 1 lipca 2021 r. - dla podatników, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Kasy fiskalne online zapewniają możliwość przesyłania informacji do Centralnego Repozytorium Kas za pośrednictwem sieci teleinformatycznej umożliwiającej przesyłanie informacji między kasą a rejestrem. System ten odbiera i gromadzi informacje z kas fiskalnych online w celach analitycznych i kontrolnych. Zarządzanie danymi z kas fiskalnych online należy do Szefa KAS, który może udostępniać dane z kas Ministrowi Finansów oraz reprezentantom izb administracji skarbowej, urzędów skarbowych i celno-skarbowych. Szef Krajowej Administracji Skarbowej prowadzi Centralne Repozytorium Kas (CRF) - ma możliwość formułowania polecenia zapytań do kas rejestrujących i jest administratorem danych w nim zawartych.

Zarządzanie danymi z kas fiskalnych online przypada na Szefa KAS czyli Krajowej Administracji Skarbowej. Może on udostępniać dane z kas Ministrowi Finansów oraz reprezentantom izb administracji skarbowej, urzędów skarbowych i celno-skarbowych. Dodatkowo Szef Krajowej Administracji Skarbowej prowadzi Centralne Repozytorium Kas (CRF) - czyli ma możliwość formułowania polecenia zapytań do kas rejestrujących i jest administratorem danych w nim zawartych.

Kasy fiskalne online zapewniają możliwość przesyłania informacji do Centralnego Repozytorium Kas za pośrednictwem sieci teleinformatycznej umożliwiającej przesyłanie informacji między kasą a rejestrem. Co ważne, system ten odbiera i gromadzi informacje z kas fiskalnych online w celach analitycznych i kontrolnych.

W CRK znajdują się głównie dane z paragonów czyli co, kiedy i za ile zostało sprzedane oraz dane o zdarzeniach zapisywanych w pamięciach kas rejestrujących, mających znaczenie dla pracy kas rejestrujących, które wystąpiły podczas używania tych kas, w tym informacje o fiskalizacji kasy, zmianach stawek podatku, zmianach adresu punktu sprzedaży i datach dokonania przeglądów technicznych.

Nowelizacja ustawy o VAT pod kątem kas fiskalnych online to temat, który wywołuje wiele obaw i wątpliwości u przedsiębiorców. Należy jednak pamiętać, że wprowadzenie zmian w tym zakresie ma poprawić kondycję finansową państwa oraz wykrywać i ograniczać oszustwa podatkowe. Cele wdrożenia nowych przepisów dotyczących rejestrowania przez podatników sprzedaży na rzecz

osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej i rolników ryczałtowych zostały wyszczególnione poniżej i są to:

- uszczelnienie i walka z luką w VAT,
- zwiększenie akceptacji płatności bezgotówkowych oraz zapewnienie konsumentom dostępu do pieniądza elektronicznego oraz paragonów elektronicznych,
- wprowadzenie nowego standardu protokołu komunikacyjnego do centralnego repozytorium kas dla nowych urządzeń fiskalnych wchodzących do eksploatacji,
- możliwie szybkie wycofanie z eksploatacji urządzeń, które są przestarzałe i nie mogą być dostosowane do nowych wymagań, a ich kontrola jest utrudniona.

BROSZURA INFORMACYJNA MINISTRA FINANSÓW ZMIANY W ZAKRESIE KAS REJESTRUJĄCYCH OD 1 MAJA 2019 r. – KASY ON-LINE SZCZEGÓLNE ZASADY UŻYWANIA KAS ON-LINE

Zmniejszono zakres obowiązków podatników w związku z wdrożeniem systemu kas online, tj. zniesiono obowiązek zgłoszenia kasy online do naczelnika urzędu skarbowego na papierowym druku w celu otrzymania numeru ewidencyjnego (co do zasady kasy rejestrujące online będą się łączyły z Centralnym Repozytorium Kas). Fiskalizacja i tym samym zgłoszenie kasy do naczelnika urzędu skarbowego będą dokonywały się automatycznie.

Podatnik użytkujący kasy online nie będzie zobowiązany do drukowania kopii dokumentów fiskalnych. Kasy online zapewnią klientowi możliwość otrzymania m.in. paragonu fiskalnego w formie papierowej, jednakże podatnik użytkujący ten rodzaj kas nie będzie zobowiązany do drukowania kopii paragonów fiskalnych, raportów itp.

Fiskalizacja kasy

Przed rozpoczęciem prowadzenia ewidencji przy użyciu kas on-line podatnik, przy pomocy serwisanta, dokonuje fiskalizacji, zapewniając połączenie umożliwiające przesyłanie danych między kasą on-line a Centralnym Repozytorium Kas.

Fiskalizacji dokonuje się wyłącznie w trybie serwisowym. Podczas automatycznej fiskalizacji kasa otrzymuje numer ewidencyjny, który jest zapisywany w pamięci chronionej kasy. Zakończenie fiskalizacji potwierdzone jest wystawieniem raportu fiskalnego fiskalizacji i pobraniem przez kasę i zapisem w pamięci chronionej harmonogramu przesyłania danych. (§ 13 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie kas rejestrujących)

Zapewnienie dostępu do sieci Internet

Podatnik, po uruchomieniu kasy online w trybie fiskalnym, obowiązany jest zapewnić połączenie umożliwiające automatyczne lub na żądanie przesyłanie danych między kasą a CRK. Połączenie z CRK odbywa się poprzez sieć telekomunikacyjną (internet) za pomocą dowolnie wybranego przez podatnika połączenia (GSM, LAN, Wi-Fi). Po stronie podatnika leży zapewnienie stałego i bezpiecznego łącza, za pomocą którego odbywać się będzie transmisja danych. (§ 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie kas rejestrujących)

W przypadku, gdy z przyczyn niezależnych od podatnika nie jest możliwe zapewnienie trwale połączenia pomiędzy kasą a Centralnym Repozytorium Kas, podatnik jest obowiązany złożyć do naczelnika urzędu skarbowego wnioski o wyrażenie zgody na przesyłanie danych z kasy do Centralnego Repozytorium Kas w ustalonych odstępach czasowych, według wzoru. (§ 21 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie kas rejestrujących)

Podczas procesu instalacji i fiskalizacji kasy wymagana jest obecność serwisanta, który skonfiguruje i prawidłowo nawiąże połączenie z CRK.

OBYWIAZKI PODATNIKA

Główne obowiązki związane z używaniem wszystkich rodzajów kas zasadniczo się nie zmieniły. Podatnicy w szczególności:

- wydają paragon fiskalny nabywcy;
- zgłaszają każdą nieprawidłowość w pracy kasy do serwisu;
- poddają kasy obowiązkowemu przeglądowi technicznemu;
- W przypadku nie poddania kasy w obowiązującym terminie przeglądowi technicznemu, naczelnik urzędu skarbowego nakłada na podatnika karę pieniężną w wysokości 300 zł (art. 111 ust. 6ka ustawy o VAT)
- muszą zakończyć używanie kas w przypadku zakończenia działalności gospodarczej lub pracy kas, zapewniając zabezpieczenie danych z kasy; w przypadku kas on-line: zapewniają połączenie umożliwiające przesłanie danych między kasą a Centralnym Repozytorium Kas
- Mając na uwadze problemy związane z brakiem zasięgu sieci komórkowych, brakiem operatorów świadczących na danym obszarze kraju usługi w zakresie zapewnienia dostępu do sieci telekomunikacyjnej, zaproponowano rozwiązanie umożliwiające w tego typu sytuacjach zmianę sposobu realizacji przez podatników obowiązków nałożonych przez ustawodawcę. W takiej sytuacji, gdy podatnik: - czasowo nie ma możliwości uzyskać połączenia poprzez sieć telekomunikacyjną z Centralnym Repozytorium Kas – wówczas obowiązek ten spełnia niezwłocznie po ustaniu przejściowej przyczyny i jednocześnie jest zobowiązany do prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu tej kasy rejestrującej online, - trwale nie ma możliwości uzyskać połączenia poprzez sieć telekomunikacyjną z Centralnym Repozytorium Kas – wówczas jest zobowiązany do prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu tej kasy rejestrującej online i jednocześnie jest zobowiązany do uzyskania zgody naczelnika urzędu skarbowego na przesyłanie danych z kas online do Centralnego Repozytorium Kas w ustalonych odstępach czasowych. O zgodę taką podatnik będzie mógł występować zarówno przed rozpoczęciem prowadzenia ewidencji, jak również w przypadku zmiany warunków dostępu do sieci już w trakcie prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas. Wniosek o wyrażenie zgody na przesyłanie danych z kasy do Centralnego Repozytorium Kas w ustalonych odstępach czasowych podatnik składa według ustalonego wzoru. (art. 111 ust. 3a i 3ab ustawy o VAT oraz § 21 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie kas rejestrujących)

Pozostałe obowiązki:

- wystawianie i wydawanie nabywcy, bez jego żądania, paragonu fiskalnego podczas dokonywania sprzedaży, nie później niż z chwilą przyjęcia należności, bez względu na formę płatności (z zastrzeżeniem przypadku prowadzenia ewidencji przy użyciu kas umieszczanych w urządzeniach do automatycznej sprzedaży towarów i usług, które w systemie bezobsługowym przyjmują należność i wydają towar lub świadczą usługę, opisanego szczegółowo w wyjaśnieniach dotyczących paragonu fiskalnego);
 - w przypadku otrzymania przed dokonaniem sprzedaży całości albo części należności (zapłaty): w gotówce – wystawianie i wydawanie nabywcy, bez jego żądania, paragonu– fiskalnego najpóźniej z chwilą jej otrzymania; praktycznie klient powinien otrzymywać paragon fiskalny równocześnie z dokonaniem zapłaty (klient dokonuje zapłaty i od razu otrzymuje od sprzedawcy paragon), za pośrednictwem poczty, banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, odpowiednio na rachunek bankowy podatnika lub na rachunek– podatnika w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, której podatnik jest członkiem – wystawianie i wydawanie nabywcy, bez jego żądania, paragonu fiskalnego niezwłocznie po jej uznaniu na rachunku podatnika, nie później niż z końcem miesiąca, w którym została uznana na rachunku podatnika, a jeżeli przed końcem tego miesiąca dokonano sprzedaży, nie później niż z chwilą jej dokonania;
 - wystawianie raportu fiskalnego dobowego po zakończeniu sprzedaży za dany dzień, nie później niż przed dokonaniem pierwszej sprzedaży w dniu następnym;
 - wystawianie raportu fiskalnego okresowego (miesięcznego) po zakończeniu sprzedaży za dany miesiąc, w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po danym miesiącu;
 - w przypadku kas on-line zamiast raportu fiskalnego okresowego (miesięcznego) podatnicy mogą wystawić łączny raport fiskalny okresowy (miesięczny); ...
- (Podstawa prawna: art. 145a ust. 13 ustawy)

Mikrorachunki

Do końca 2019 r. każdy naczelnik us posiadał odrębny rachunek do gromadzenia różnego rodzaju dochodów podatkowych i niepodatkowych należności publicznoprawnych. Podatnicy poszczególne podatki wpłacali na rachunki naczelnika us do tego wskazane. Zmiana właściwości organu

podatkowego powodowała także zmianę właściwego rachunku, na który należało dokonać wpłaty i każdorazowo należało wyszukać odpowiedni rachunek.
Od 1 stycznia 2020 r. ten stan uległ zmianie (częściowo).

W Ordynacji podatkowej od 1 stycznia 2020 r. dodano art. 61b

Art. 61b. ³⁵ [Indywidualny rachunek podatkowy]

§ 1. Wpłata podatku dochodowego od osób fizycznych, podatku dochodowego od osób prawnych, podatku od towarów i usług oraz niepodatkowych należności budżetowych jest dokonywana na rachunek urzędu skarbowego przy użyciu indywidualnego rachunku podatkowego identyfikującego podatnika lub płatnika (indywidualny rachunek podatkowy).

§ 2. Struktura numeru indywidualnego rachunku podatkowego jest zgodna z formatem Numeru Rachunku Bankowego i zawiera:

- 1) sumę kontrolną;
- 2) numer rozliczeniowy jednostki organizacyjnej banku;
- 3) identyfikator podatkowy.

§ 3. Numer indywidualnego rachunku podatkowego jest udostępniany, po podaniu identyfikatora podatkowego, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub w urzędzie skarbowym.

Dla wszystkich podatników i płatników, także osób prywatnych, generowane są indywidualne rachunki (mikrorachunki), bez względu na właściwość organu podatkowego, na które podatnicy dokonują wpłat swoich podatków.

Dotyczy to jednak nie wszystkich podatków i należności, a jedynie podatku **VAT, podatku dochodowego od osób fizycznych, podatku dochodowego od osób prawnych oraz niepodatkowych należności stanowiących dochód budżetu państwa** (wymienionych w art. 60 ustawy o finansach publicznych), np. grzywnien w drodze mandatu karnego w sprawach o wykroczenia i wykroczenia skarbowe. Mikrorachunek nie służy np. wpłatom podatku akcyzowego, czy PCC, czy podatku od spadków i darowizn.

Jeśli podatnik występuje także w roli płatnika, to ma wygenerowany jeden mikrorachunek i wpłaca na ten rachunek zarówno swoje podatki jak i należności pobrane prze niego jako płatnika (np. zaliczki na podatek dochodowy od pracowników).

Mikrorachunek posiada specyficzną strukturę (art. 61b § 2 Op) – poza sumą kontrolną i numerem rozliczeniowym jednostki organizacyjnej banku zawiera identyfikator podatkowy podatnika lub płatnika, czyli nr PESEL dla osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, albo nr NIP w przypadku pozostałych podmiotów.

Mikrorachunek jest wykorzystywany wyłącznie do dokonywania wpłat wyżej wskazanych podatków i identyfikacji podatnika przez urząd skarbowy. Nie są na niego dokonywane zwroty nadpłat, czy podatku. Wpłaty podatków na mikrorachunek powinny być dokonywane od 1 stycznia 2020 r., niezależnie od tego za jaki okres są dokonywane. Brak przepisów przejściowych do art. 61b Op.

PODATEK DOCHODOWY

Zmiany w PIT i CIT ostatnio poczynione są głównie konsekwencją i uzupełnieniem systemowym zmian, które były w ostatnich latach wprowadzone w ustawie o VAT.

Wyłączenia z kosztów uzyskania przychodów ze względu na sposób zapłaty

Wyłączenie z kosztów ze względu na **dokonanie płatności na rachunek spoza wykazu (białej listy)**.

Wykaz podmiotów dla celów podatku VAT obowiązuje od 1 września 2019 r. i zawiera między innymi informacje o rachunkach bankowych i w SKOKach podmiotów objętych wykazem (art. 96b ust. 3 pkt 13)

Wyłączenie z kosztów uzyskania przychodu nieprawidłowo dokonanych płatności - podatnicy nie będą mogli takich wydatków zaliczać do kup – art. 22p ust. 1 pkt 2 ustawy o PIT (art. 15d ust. 1 pkt 1 i 2 uCIT), a jeśli już

ujęli, to będą obowiązani zmniejszyć koszty w miesiącu, w którym dokonali nieprawidłowej płatności albo w razie braku takiej możliwości zwiększyć przychody – art. 22p ust. 2 (art. 15d ust. 2 uCIT)

Sankcja ta ma zastosowanie w przypadku spełnienia czterech warunków :

- Płatność dotyczy dostawy lub usługi potwierdzonych fakturą, dokonanych przez podatnika VAT czynnego,
- Płatność dokonana będzie na rachunek inny, niż zawarty na dzień zlecenia przelewu w wykazie podmiotów – na białej liście,
- Płatność dotyczy transakcji, o której mowa w art. 19 prawa przedsiębiorców (stroną transakcji inny przedsiębiorca, jednorazowa wartość transakcji, bez względu na liczbę płatności, przekracza 15 000 zł lub równowartość)
- Podatnik nie zawiadomi naczelnika us właściwego dla wystawcy faktury, w terminie 7 dni od dnia zlecenia przelewu, o dokonaniu płatności przelewem na rachunek inny, niż zawarty na dzień zlecenia przelewu na białej liście (W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii ogłoszonych w związku z COVID-19, termin na złożenie zawiadomienia przedłuża się do 14 dni od dnia zlecenia przelewu, zgodnie z art. 15zzn ustawy z dnia 2 marca 2020 r. (Dz.U.2020.374).

Wykaz podmiotów dla celów podatku VAT obowiązuje od 1 września 2019 r. i zawiera między innymi informacje o rachunkach bankowych i w SKOKach podmiotów objętych wykazem (art. 96b ust. 3 pkt 13). Do końca 2019 r. wykaz ten pełnił jedynie funkcję informacyjną. Od 1 stycznia 2020 r. wprowadzono obowiązek dokonywania płatności na rachunek znajdujący się w wykazie i przewidziano sankcje za dokonywanie płatności z pominięciem tego rachunku. Jedną z tych sankcji jest wyłączenie z kosztów uzyskania przychodu nieprawidłowo dokonanych płatności. W tym zakresie podatnicy nie będą mogli takich wydatków zaliczać do kup – art. 22p ust. 1 pkt 2 ustawy o PIT (odpowiednio art. 15d ust. 1 pkt 1 i 2 uCIT), a jeśli już ujęli, to będą obowiązani zmniejszyć koszty w miesiącu, w którym dokonali nieprawidłowej płatności albo w razie braku takiej możliwości zwiększyć przychody – art. 22p ust. 2 (art. 15d ust. 2 uCIT)

Sankcja ta ma zastosowanie w przypadku spełnienia czterech warunków :

- Płatność dotyczy dostawy lub usługi potwierdzonych fakturą, dokonanych przez podatnika VAT czynnego,
- Płatność dokonana będzie na rachunek inny, niż zawarty na dzień zlecenia przelewu w wykazie podmiotów – na białej liście,
- Płatność dotyczy transakcji, o której mowa w art. 19 prawa przedsiębiorców (stroną transakcji inny przedsiębiorca, jednorazowa wartość transakcji, bez względu na liczbę płatności, przekracza 15 000 zł lub równowartość – na złote przelicza się wg średniego kursu NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień transakcji), przy takich transakcjach bowiem obowiązuje nakaz dokonywania lub przyjmowania płatności związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą za pośrednictwem rachunku płatniczego przedsiębiorcy.
- Podatnik nie zawiadomi naczelnika us właściwego dla wystawcy faktury, w terminie 7 dni od dnia zlecenia przelewu, o dokonaniu płatności przelewem na rachunek inny, niż zawarty na dzień zlecenia przelewu na białej liście (W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii ogłoszonych w związku z COVID-19, termin na złożenie zawiadomienia przedłuża się do 14 dni od dnia zlecenia przelewu, zgodnie z art. 15zzn ustawy z dnia 2 marca 2020 r. (Dz.U.2020.374).

Miarodajny jest dzień zlecenia przelewu, to w tym dniu rachunek musi być ujęty na białej liście.

Przyjmuje się, że obowiązek ten dotyczy realizacji świadczeń w formie rozliczeń pieniężnych. Nie dotyczy to więc zobowiązań regulowanych np. w formie potrącenia.

Sankcja ta nie będzie miała zastosowania w przypadku powiadomienia naczelnika usw określonym terminie, ale także, jeśli płatność zostanie dokonana z MPP (art. 22p ust. 4 pkt 3 uPIT; art. 15d ust. 4 pkt 3 uCIT).

Wyłączenie z kosztów ze względu na **dokonanie płatności z pominięciem mechanizmu podzielonej płatności (SP)**

Od 1 stycznia 2020 r. sankcją za dokonanie płatności z pominięciem MPP jest także wyłączenie z kosztów uzyskania przychodów takiej transakcji – podatnicy nie będą mogli takich wydatków zaliczać do kup – art. 22p ust. 1 pkt 3 ustawy o PIT (art. 15d ust. 1 pkt 3 uCIT), a jeśli już ujeli, to będą obowiązani zmniejszyć koszty w miesiącu, w którym dokonali nieprawidłowej płatności albo w razie braku takiej możliwości zwiększyć przychody – art. 22p ust. 2 (art. 15d ust. 2 uCIT)

podatnicy nie będą mogli takiej transakcji zaliczyć do kup, a jeżeli już zaliczyli, to będą obowiązani pomniejszyć kup o te kwoty, bądź jeśli to nie będzie możliwe, to zwiększyć przychód, w miesiącu w którym została dokonana płatność z pominięciem mechanizmu MPP.

Sankcja znajdzie zastosowanie, jeśli spełnione będą takie przesłanki :

- płatność dotyczy transakcji określonej w art. 19 Prawa przedsiębiorców,
- dotyczy faktury oznaczonej wyrazami „mechanizm podzielonej płatności”
- płatność dokonana została z pominięciem mechanizmu MPP.

Do końca 2019 r. podatnicy naruszający obowiązek dokonywania płatności bez zastosowania SP narażeni byli jedynie na sankcje z ustawy o VAT lub KKS. Od 1 stycznia 2020 r. sankcją jest także wyłączenie z kosztów uzyskania przychodów takiej transakcji – podatnicy nie będą mogli takiej transakcji zaliczyć do kup art. 22p ust. 1 pkt 3 ustawy o PIT (art. 15d ust. 1 pkt 3 uCIT), a jeżeli już zaliczyli, to będą obowiązani pomniejszyć kup o te kwoty, bądź jeśli to nie będzie możliwe, to zwiększyć przychód, w miesiącu w którym została dokonana płatność z pominięciem mechanizmu SP (art. 22p ust. 2 (art. 15d ust. 2 uCIT).

Sankcja znajdzie zastosowanie, jeśli spełnione będą takie przesłanki :

- płatność dotyczy transakcji określonej w art. 19 Prawa przedsiębiorców,
- dotyczy faktury oznaczonej wyrazami „mechanizm podzielonej płatności”
- płatność dokonana została z pominięciem mechanizmu SP.

Ulga na złe długi

Do końca 2019 r. zniwelowanie negatywnych skutków takiego stanu możliwe było jedynie na gruncie podatku VAT (art. 89a i 89b), a nie podatków dochodowych.

Od 1 stycznia 2020 r. dodano do ustawy o PIT art. 26i a do ustawy o CIT art. 18f.

W obydwu podatkach dochodowych od 1 stycznia 2020 r. wprowadzono

- z jednej strony **możliwość pomniejszenia przez wierzyciela podstawy opodatkowania** o kwotę wierzytelności, jeżeli wierzytelność ta nie została uregulowana lub zbyta w jakiegokolwiek formie w ciągu 90 dni od dnia upływu terminu jej płatności określonego w umowie lub na fakturze (tzw. złe długi),
- a z drugiej strony na **dłużnika obowiązek doliczenia do podstawy opodatkowania** kwoty nieuregulowanego zobowiązania, jeżeli zobowiązanie nie zostało uregulowane w terminie 90 dni od dnia upływu terminu płatności określonego w fakturze (rachunku) lub umowie, a uprzednio stanowiło koszt uzyskania przychodów.

Ulga na złe długi ma zastosowanie także do podatników zryczałtowanego podatku od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne i ustawa z 20.11.1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (w art. 11ust. 4–19).

Ustawodawca nakłada kilka warunków, które muszą być spełnione łącznie.

Wierzyciel może zmniejszyć podstawę opodatkowania o wartość nieuregulowanych należności, jeżeli:

- 1) dłużnik na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego dzień złożenia zeznania podatkowego nie jest w trakcie postępowania restrukturyzacyjnego, postępowania upadłościowego lub likwidacji;

- 2) od daty wystawienia faktury (rachunku) lub zawarcia umowy dokumentującej wierzytelność nie upłynęły dwa lata, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym została wystawiona faktura (rachunek) lub została zawarta umowa;
- 3) transakcja handlowa jest zawarta w ramach działalności wierzyciela oraz działalności dłużnika, z których dochody podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Do przychodów z działalności gospodarczej zalicza się kwoty należne, choćby nie zostały otrzymane (art. 14 ustawy o PIT). Przychody te zatem powstają niezależnie od dokonania zapłaty. Podobna jest zasada jeśli chodzi o powstanie kosztów uzyskania przychodów. Dlatego prowadzący działalność dłużnicy zalegający z zapłatą wynikającą z operacji gospodarczych ujmuje te niezapłacone kwoty w rozliczeniu podstawy opodatkowania (ujmując w kosztach). Do końca 2019 r. zniwelowanie negatywnych skutków takiego stanu możliwe było jedynie na gruncie podatku VAT (art. 89a i 89b), a nie podatków dochodowych.

Od 1 stycznia 2020 r. dodano do ustawy o PIT art. 26i a do ustawy o CIT art. 18f.

W obydwu podatkach dochodowych od 1 stycznia 2020 r. wprowadzono

- z jednej strony **możliwość pomniejszenia przez wierzyciela podstawy opodatkowania** o kwotę wierzytelności, jeżeli wierzytelność ta nie została uregulowana lub zbyta w jakiegokolwiek formie w ciągu 90 dni od dnia upływu terminu jej płatności określonego w umowie lub na fakturze (tzw. złe długi),
- a z drugiej strony nałożono na **dłużnika obowiązek doliczenia do podstawy opodatkowania** kwoty nieuregulowanego zobowiązania, jeżeli zobowiązanie nie zostało uregulowane w terminie 90 dni od dnia upływu terminu płatności określonego w fakturze (rachunku) lub umowie, a uprzednio stanowiło koszt uzyskania przychodów.

Zamiarem ustawodawcy było zaadaptowanie w podatkach dochodowych mechanizmu „ulgi na złe długi” przyjętego w VAT, z uwzględnieniem różnic wynikających z odrębności cech tych dwóch podatków.

Przed wszystkim w podatku od towarów i usług każda składana przez podatników deklaracja VAT-7 lub VAT-7K ma rangę zeznania podatkowego, podczas gdy w podatkach dochodowych takich 90-dniowych terminów może upłynąć w roku podatkowym (bo to jest okres rozliczeniowy dla tych podatków) kilka, a podatnik w tym czasie opłaca zaliczki i nie składa na tę okoliczność deklaracji. Dodatkowo trzeba zauważyć, że znacząca część podatników podatków dochodowego od osób fizycznych i dochodowego od osób prawnych opłaca zaliczki uproszczone, a więc równe, liczone od historycznie wykazanego dochodu.

Dlatego, Podatnicy dokonują odpowiednio zmniejszenia lub zwiększenia podstawy opodatkowania o zaliczaną do przychodów należnych wartość wierzytelności, która nie została uregulowana lub zbyta, przy czym zmniejszenia dokonuje się dopiero w zeznaniu podatkowym składanym za rok podatkowy, w którym upłynęło 90 dni od dnia upływu terminu zapłaty określonego na fakturze (rachunku) lub w umowie.

Ustawodawca zezwala co prawda na odliczanie ulgi na złe długi od zaliczek. Jeżeli wartość zmniejszenia dochodu stanowiącego podstawę obliczenia zaliczki jest wyższa od tego dochodu, zmniejszenia dochodu o nieodliczoną wartość dokonuje się w kolejnych okresach rozliczeniowych roku podatkowego, za który powstało prawo do zmniejszenia. Tak jak w trakcie roku podatkowego są uiszczane zaliczki na podatek, tak i rozliczenie ulgi na złe długi ma w trakcie roku charakter nieostateczny. Decydujące są bowiem okoliczności faktyczne i prawne istniejące w terminie do złożenia zeznania podatkowego. Zmniejszenia dochodu w kolejnych okresach dokonuje się, jeżeli wierzytelność nie została nadal uregulowana lub zbyta.

W przypadku gdy po roku podatkowym, za który wierzyciel dokonał korekty, wierzytelność zostanie uregulowana lub zbyta, jest on obowiązany do zwiększenia podstawy obliczenia podatku, czyli zwiększenia przychodu lub zmniejszenia straty w zeznaniu podatkowym składanym za rok podatkowy,

w którym wierzytelność została uregulowana lub zbyta, odpowiednio o wartość kwot uprzednio skorygowanych.

Dłużnik, który uregulował swoje zobowiązanie, z tytułu którego wykonał obowiązek zwiększenia podstawy opodatkowania, odpowiednio zmniejsza podstawę opodatkowania. Tutaj jednak pojawia się cezura czasowa. Uprawnienie do zmniejszenia podstawy obliczenia podatku może być realizowane w kolejnych latach podatkowych, w przypadku gdy wartość zmniejszenia podstawy obliczenia podatku jest wyższa od tej podstawy, nie dłużej jednak niż przez okres trzech lat, licząc od końca roku podatkowego, za który powstało prawo do zmniejszenia (Jeżeli wartość zmniejszenia podstawy obliczenia podatku jest wyższa od tej podstawy, zmniejszenia podstawy obliczenia podatku o nieodliczoną wartość dokonuje się w kolejnych latach podatkowych, nie dłużej jednak niż przez okres 3 lat, licząc od końca roku podatkowego, za który powstało prawo do zmniejszenia – art. 26i ust. 8)..

Ustawodawca nakłada jeszcze kilka warunków, które muszą być spełnione łącznie, aby możliwe było skorzystanie z ulgi. Wierzyciel może zmniejszyć podstawę opodatkowania o wartość nieuregulowanych należności, jeżeli:

- 1) dłużnik na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego dzień złożenia zeznania podatkowego nie jest w trakcie postępowania restrukturyzacyjnego, postępowania upadłościowego lub likwidacji;
- 2) od daty wystawienia faktury (rachunku) lub zawarcia umowy dokumentującej wierzytelność nie upłynęły dwa lata, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym została wystawiona faktura (rachunek) lub została zawarta umowa, a w przypadku gdy rok kalendarzowy, w którym wystawiono fakturę (rachunek), jest inny niż rok kalendarzowy, w którym zawarto umowę – gdy nie upłynęły dwa lata, licząc od końca roku kalendarzowego późniejszej z tych czynności;
- 3) transakcja handlowa jest zawarta w ramach działalności wierzyciela oraz działalności dłużnika, z których dochody podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ulga na złe długi ma zastosowanie także do podatników zryczałtowanego podatku od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne i ustawa z 20.11.1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (w art. 11ust. 4–19). Podatnicy „klasycznych” podatków dochodowych mają obowiązki związane z korektą kosztów, które w ryczałcie od przychodów ewidencjonowanych nie mają przecież wpływu na wysokość zobowiązania podatkowego. Podatnicy podatku zryczałtowanego poza obowiązkiem przechowywania dowodów zakupów nie mieli dotychczas innych powinności związanych z kosztową stroną dokonywanych przez siebie transakcji. Od 2020 r. jeżeli nie uregulują swoich zobowiązań w terminie 90 dni, liczonym jak opisano powyżej, będą mieli obowiązek zwiększenia podlegających opodatkowaniu przychodów. Odpowiednio nabędą uprawnienie do ich zmniejszenia, jeżeli w tym terminie ich kontrahenci nie uregulują należności.

Jest to więc nawet nie zmiana, ale wręcz rewolucja dla ryczałtowców. Po nowelizacji są zmuszeni monitorować swoje zobowiązania z zagrożeniem konsekwencji prawnych przewidzianych w ustawie. Wybór formy opodatkowania to nie jest, jak wiemy, decyzja, która nie może zostać w kolejnych latach zmieniona. Jeżeli uprawnienie albo obowiązek odpowiednio zwiększenia lub zmniejszenia powstanie po likwidacji działalności albo po zmianie formy opodatkowania, zmniejszenia albo zwiększenia przychodów dokonuje się w zeznaniu podatkowym składanym za rok podatkowy, w którym nastąpiła likwidacja tej działalności, albo za rok podatkowy poprzedzający rok, w którym nastąpiła zmiana formy opodatkowania.

Warto zwrócić uwagę, że wierzyciel może skorzystać z tego mechanizmu, z ulgi na złe długi, a dłużnik jest do tego zobowiązany.

„Ulga na złe długi” ma zastosowanie wyłącznie do wierzytelności i zobowiązań, odpowiednio o zapłatę lub do zapłaty, świadczeń pieniężnych, wynikających z transakcji handlowych, jeżeli z tytułu tych transakcji przynajmniej u jednej ze stron określa się przychody lub koszty uzyskania przychodów (nie dotyczy np. kartowiczów).

„Ulgi na złe długi” nie stosuje się do transakcji handlowych dokonywanych między podmiotami powiązаныmi w rozumieniu art. 23m ust. 1 pkt 4u.p.d.o.f. i art. 11a ust. 1 pkt 4u.p.d.o.p.

Przepisy końcowe

Na podstawie art. 16 i 17 ust. 1u.z.n.u. zasady stosowania „ulgi na złe długi” mają zastosowanie do transakcji handlowych w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, w przypadku których termin zapłaty upływa po 31.12.2019 r.

Natomiast w przypadku podatników CIT, których rok podatkowy może być inny niż rok kalendarzowy i rozpocznie się przed 1.01.2020 r., zasady stosowania „ulgi na złe długi” mają zastosowanie począwszy od roku podatkowego rozpoczynającego się po 31.12.2019 r., w odniesieniu do transakcji handlowych, w przypadku których termin zapłaty upływa po 31.12.2019 r.

Zmiana stawki podatku, wysokości kosztów pracowniczych

Od 1 stycznia 2020 r. niższa stawka PIT wynosi 17% (zamiast poprzedniej 18%).

Podwyższeniu uległy koszty uzyskania przychodów, o których mowa w art. 22 ust. 2 uPIT, tzw. pracownicze koszty.

Od 1 stycznia 2020 r. niższa stawka PIT wynosi 17% (zamiast poprzedniej 18%). Obniżenie stawki w pewnym zakresie obowiązuje już przy obliczaniu zaliczek od października 2019 r. na mocy przepisów przejściowych. Dlatego za 2019 r. przewidziano przejściowo zmodyfikowaną skalę podatkową, w której obniżona stawka za cały 2019 r. wynosiła 17,75%. Zmianie uległa też kwota obniżająca podatek, która uzależniona jest od wysokości dochodu (widełki).

Od 1 stycznia 2020 r. podwyższeniu uległy koszty uzyskania przychodów, o których mowa w art. 22 ust. 2 uPIT, tzw. pracownicze koszty. Także i w tym przypadku przepisy przejściowe nakazywały stosować nowe koszty od października 2019 r., a roczny limit kosztów pracowniczych za 2019 r. jest określony w szczególnej wysokości.

Art. 5a pkt 20) uPIT oraz art. 4a pkt 10) uCIT

mały podatnik - oznacza to podatnika, u którego wartość przychodu ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 2 000 000 euro, a w przypadku przedsiębiorstwa w spadku również przychodu ze sprzedaży u zmarłego przedsiębiorcy;

Podwyższenie limitu dotyczącego małych podatników. Art. 5a pkt 20) uPIT oraz art. 4a pkt 10) uCIT

W obydwu ustawach o podatku dochodowym (PIT, CIT) istotne jest pojęcie małego podatnika.

Podatnicy spełniający kryteria do uznania ich za „małych podatników” mają bowiem możliwość skorzystania z jednorazowej amortyzacji niebędących fabrycznie nowymi środków trwałych o wartości przekraczającej 10 000 zł, a także opłacania zaliczek kwartalnych.

mały podatnik - oznacza to podatnika, u którego wartość przychodu ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 2 000 000 euro, a w przypadku przedsiębiorstwa w spadku również przychodu ze sprzedaży u zmarłego przedsiębiorcy; przeliczenia kwot wyrażonych w euro dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na pierwszy dzień roboczy października poprzedniego roku podatkowego, w zaokrągleniu do 1000 zł;

Informacje o ustaleniu prawdopodobieństwa wystąpienia opóźnień w regulowaniu zobowiązań

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1649).

Dodano art. 299f w Ordynacji podatkowej - informacje o ustaleniu prawdopodobieństwa wystąpienia opóźnień w regulowaniu zobowiązań. Obowiązek przekazywania przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej na podstawie danych będących w posiadaniu organów KAS, w szczególności danych przesyłanych w ramach systemu rozliczeń VAT, Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

prawdopodobieństwa. Ustawodawca przyjął, że prawdopodobieństwo wystąpienia opóźnień w płatnościach uznaje się za ustalone, jeżeli suma wartości świadczeń pieniężnych niezapłaconych przez dany podmiot w terminie 60 dni od dnia otrzymania faktury wynosi w okresie kolejnych 3 miesięcy co najmniej 2 000 000 zł (przejściowo w latach 2020 i 2021 suma ta wynosi co najmniej 5 000 000 zł).

W dniu 19.07.2019 r. Sejm uchwalił ustawę o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych(Dz.U. z 2019 r. poz. 1649).

Ustawa ta wprowadza zmiany między innymi w ustawie z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (od 1 stycznia 2020 r. ze zmianą od 24 czerwca 2020 r. DZU poz. 1086) w ten sposób, że wprowadza instytucję informacji o ustaleniu prawdopodobieństwa wystąpienia opóźnień w regulowaniu zobowiązań. Przekazywanie informacji będzie odbywać się na szczeblu Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, który w wyniku uzyskanej w toku realizowanych przez niego procedur wiedzy dotyczącej właśnie regulowania zobowiązań przekaże ją Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Informacje te mają być przygotowywane na podstawie danych będących w posiadaniu organów KAS, w szczególności danych przesyłanych w ramach systemu rozliczeń VAT. Chodzi tu m.in. o dane wynikające z informacji, o których mowa w art. 82 § 1bo.p. (tzw. JPK_VAT) oraz dane wynikające z informacji i zestawień, o których mowa w art. 119zqo.p. (tzw. STIR). Szef KAS ma obowiązek analizowania tych danych pod kątem prawdopodobieństwa wystąpienia opóźnień w płatnościach. Ustawodawca przyjął przy tym, że prawdopodobieństwo to uznaje się za ustalone, jeżeli suma wartości świadczeń pieniężnych niezapłaconych przez dany podmiot w terminie 60 dni od dnia otrzymania faktury wynosi w okresie kolejnych 3 miesięcy co najmniej 2 000 000 zł (art. 299f § 2o.p.). Przejściowo w latach 2020 i 2021 suma ta wynosi co najmniej 5 000 000 zł.

Z art. 299f § 6o.p. wynika, że informację o ustaleniu takiego prawdopodobieństwa Szef KAS przekazuje z urzędu Prezesowi UOKiK w terminie do 20. dnia drugiego miesiąca następującego po miesiącu, za który ustalono to prawdopodobieństwo. Przykładowo, informacja o prawdopodobieństwie opóźnień, które wystąpiły w styczniu, powinna zostać przekazana do 20. marca tego samego roku. Na wniosek Prezesa UOKiK, dodatkowo mogą być przekazywane inne dane, o których mowa w § 7.

Ustawa antyzatorowa.

Zgodnie z nowymi przepisami skrócone zostaną terminy płatności w transakcjach pomiędzy przedsiębiorcami lub innymi podmiotami objętymi zakresem działania ustawy. Z postanowień ustawy antyzatorowej wynika, że instytucje publiczne będą zobowiązane regulować swoje należności w nieprzekraczalnym terminie 30 dni. Wyjątek przewidziano wyłącznie dla podmiotów leczniczych, które będą miały 60 dni na zapłatę. W przypadku transakcji, w których na pieniądze czekają mikro, małe lub średnie firmy, a ich dłużnikiem jest większy kontrahent, termin płatności ustalony w umowie nie będzie mógł przekroczyć 60 dni. Co również istotne, ustawowe określenie tych terminów wpłynie również na wysokość odsetek, jakich przedsiębiorca będzie mógł się domagać, jeżeli druga strona transakcji handlowej nie zapłaci terminowo za towary lub usługi.

Rola Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Jak można wywnioskować z lektury samej ustawy, głównym zadaniem UOKiK będzie karanie przedsiębiorców. Urząd będzie bowiem zobowiązany wyciągać konsekwencje finansowe w stosunku do tych przedsiębiorców, którzy nie płacą kontrahentom na czas i wina ta zostanie im udowodniona jako umyślna. Urząd skoncentruje się jednak wyłącznie na dużych podmiotach. Stąd też mali przedsiębiorcy niepłacący kontrahentom na czas, nie mają czego się obawiać, przynajmniej ze strony UOKiK. Otóż UOKiK będzie mógł interweniować w przypadku „nadmiernych opóźnień”, gdy suma zaległych świadczeń pieniężnych przedsiębiorcy w ciągu trzech kolejnych miesięcy wyniesie co najmniej 5 mln zł do 2021 r. i 2 mln zł w późniejszych latach. W takim też przypadku postępowania będą wszczynane z urzędu. Co ciekawe, zawiadomienie, że konkretna firma nie płaci na czas, będzie mógł złożyć do UOKiK każdy, czy to inny przedsiębiorca, czy też „zwykły Kowalski”. Pamiętać jednak należy, że gros spraw wszczynanych przez UOKiK pochodzić będzie z informacji przekazanych UOKiK przez organy administracji podatkowej, ale i samych przedsiębiorców. Podmioty określane mianem dużych będą miały bowiem obowiązek raportowania do UOKiK informacji dotyczących terminowości dokonywanych płatności. Z drugiej zaś strony można sobie wyobrazić, że z uwagi na możliwość „donoszenia” na przedsiębiorców część spraw wszczynanych przez UOKiK będzie dotyczyło sytuacji, które z oczywistych względów będą odbiegały od założeń ustawowych.

- Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 374) (dalej: ustawa COVID-19),

- Ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 568) (dalej: ustawa zmieniająca, Tarcza Antykryzysowa),

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. z 2020 r. poz. 695, 875) (dalej: druga ustawa zmieniająca),

- Ustawa z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. poz. 1086) (dalej: Tarcza 4.0)

COVID A PODATKI

Nowe preferencje stosowane w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19 - objaśnienia podatkowe Ministerstwa Finansów z dnia 21 lipca 2020 r.

Zgodnie z art. 14a § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, opracowanie stanowi ogólne wyjaśnienie przepisów prawa podatkowego dotyczące stosowania przepisów (objaśnienia podatkowe).

Stosownie do art. 14n § 4 pkt 1 Ordynacji podatkowej, zastosowanie się przez podatnika w danym okresie rozliczeniowym do objaśnień podatkowych powoduje objęcie go ochroną przewidzianą w art. 14k-14m tej ustawy. Zatem, zastosowanie się do Objasnień powodować będzie objęcie podatnika ww. ochroną prawno-podatkową.

ODLICZENIE W PODATKU DOCHODOWYM (PIT, CIT, Ryczałt) DAROWIZN PRZEKAZANYCH NA WALKĘ Z PANDEMIĄ COVID-19

Art. 52n ustawy PIT, art. 57b ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym oraz art. 38g ustawy CIT, które określają zasady i podmioty uprawnione stosowania tej preferencji.

Warunkiem odliczenia darowizn jest ich przekazanie na przeciwdziałanie COVID-19, o którym mowa w art. 2 ust. 2 ustawy COVID-19.

„Przeciwdziałaniem COVID-19” są wszelkie czynności związane ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2.

ODLICZENIE W PODATKU DOCHODOWYM (PIT, CIT, Ryczałt) DAROWIZN PRZEKAZANYCH NA WALKĘ Z PANDEMIĄ COVID-19

W ramach pakietu działań podjętych i wdrożonych w obszarze bezpośredniej walki z pandemią COVID-19 umożliwiono odliczenie od podstawy opodatkowania darowizn przekazanych na przeciwdziałanie COVID-19.

Podstawa prawna: art. 52n ustawy PIT, art. 57b ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym oraz art. 38g ustawy CIT, które określają zasady i podmioty uprawnione stosowania tej preferencji, tj.:

- darczyńcę (PIT skala i liniówka, ryczałt, CIT); małżonek każdy oddzielnie – ten, który przekazał darowiznę,
 - obdarowanego (podmiot wykonujący działalność leczniczą wpisany do wykazu placówek udzielających świadczeń opieki zdrowotnej w związku z przeciwdziałaniem COVID-19 ; Agencji Rezerw Materiałowych z przeznaczeniem na cele wykonywania zadań ustawowych ; Centralnej Bazy Rezerw Sanitarno-Przeciwepidemicznych z przeznaczeniem na cele wykonywania działalności statutowej ; domom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, noclegowniom, schroniskom dla osób bezdomnych, w tym z usługami opiekuńczymi, ośrodkom wsparcia, rodzinnym domom pomocy oraz domom pomocy społecznej, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej,
 - cel i formę darowizny (warunkiem odliczenia darowizn jest ich przekazanie na przeciwdziałanie COVID-19, o którym mowa w art. 2 ust. 2 ustawy COVID-19.
„Przeciwdziałaniem COVID-19” są wszelkie czynności związane ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2.
- Darowizna może być przekazana w formie pieniężnej lub niepieniężnej (np. w postaci rzeczy lub prawa),
- termin przekazania darowizny (odliczenie dotyczy darowizn przekazanych w okresie od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 30 września 2020 r. W innych terminach darowizny na ogólnych zasadach odliczane)
 - dokumentowanie wysokości (wartości) darowizny (wysokość darowizny pieniężnej ustala się na podstawie dowodu wpłaty na rachunek płatniczy obdarowanego lub jego rachunek w banku, inny niż rachunek płatniczy; darowizny innej niż pieniężna - ustala się na podstawie dowodu (z którego wynikają dane identyfikujące darczyńcę oraz wartość przekazanej darowizny) wraz z oświadczeniem obdarowanego o przyjęciu darowizny.
 - wysokość odliczenia (Wysokość odliczenia jest zróżnicowana w zależności od daty spełnienia świadczenia. Kwota podlegająca odliczeniu jest uzależniona od terminu obdarowania oraz wysokości (wartości) przekazanej darowizny.

W przypadku darowizny przekazanej od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 30 kwietnia 2020 r. - odliczeniu podlega kwota odpowiadająca 200% wartości darowizny;
w maju 2020 r. - odliczeniu podlega kwota odpowiadająca 150% wartości darowizny;
od dnia 1 czerwca 2020 r. do dnia 30 września 2020 r. - odliczeniu podlega kwota odpowiadająca wartości darowizny),

- sposób odliczenia (pomniejszenie podstawy opodatkowania; ryczałtowo pomniejszenie przychodu; w zeznaniu rocznym albo przy obliczaniu zaliczki)

Odliczenia w podatkach dochodowych z tytułu przekazania darowizn na wsparcie oświaty

Przekazane placówkom oświatowym i organizacjom pożytku publicznego, które przekazują placówkom oświatowym lub organom prowadzącym placówki oświatowe, darowizny, przedmiotem których są następujące rzeczy: komputery przenośne będące laptopami lub tabletami, kompletne, zdadne do użytku i wyprodukowane nie wcześniej niż 3 lata przed dniem ich przekazania, podlegają odliczeniu od podstawy opodatkowania (art. 52x ustawy PIT, art. 57e ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym oraz art. 38p ustawy CIT).

Odliczenia z tytułu przekazania darowizn na wsparcie oświaty – przekazane placówkom oświatowym i organizacjom pożytku publicznego, które przekazują placówkom oświatowym lub organom prowadzącym placówki oświatowe.

Podstawa prawna: art. 52x ustawy PIT, art. 57e ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym oraz art. 38p ustawy CIT, które określają także zasady stosowania tej preferencji.

Odliczenie zostało wprowadzone, aby poprzez odliczenie podatkowe, wspomóc podatników, którzy zaangażowali się we wsparcie działalności oświatowej prowadzonej w warunkach pandemii. Darowizny laptopów, czy tabletów wspomagają naukę dzieci i młodzieży w zupełnie nowych pozaszkolnych warunkach, odbywającej się w zdalnej formie (przez internet).

Odliczenie stosuje się w przypadku gdy przedmiotem darowizny są następujące rzeczy: komputery przenośne będące laptopami lub tabletami, kompletne, zdadne do użytku i wyprodukowane nie wcześniej niż 3 lata przed dniem ich przekazania.

ZWOLNIENIA PRZEDMIOTOWE w PIT (art. 52m i art. 52ua ustawy PIT)

Nowe zwolnienia przedmiotowe w podatku dochodowym od osób fizycznych, określone w art. 52m, obejmują otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika w 2020 r.:

- **świadczenia postojowe**, o których mowa w art. 15zq ustawy COVID-19;
- **świadczenia polegające na zakwaterowaniu i wyżywieniu**, o których mowa w art. 15x ust. 3 pkt 1 ustawy COVID-19;
- **zasiłki otrzymane na podstawie art. 31zy** ustawy COVID-19.

Niektóre rozwiązania pomocowe dla przedsiębiorców oraz osób zatrudnionych przewidziane w ustawie COVID-19 mają swoje odzwierciedlenie w przepisach ustawy PIT, w tym w postaci zwolnienia z podatku.

Nowe zwolnienia przedmiotowe w podatku dochodowym od osób fizycznych, określone w art. 52m, obejmują otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika w 2020 r.:

•**świadczenia postojowe** , o których mowa w art. 15zq ustawy COVID-19;

•**świadczenia polegające na zakwaterowaniu i wyżywieniu** , o których mowa w art. 15x ust. 3 pkt 1 ustawy COVID-19;

•**zasiłki otrzymane na podstawie art. 31zy ustawy COVID-19.**

Przepisy ustawy PIT nie określają szczególnych warunków dotyczących stosowania powyższego zwolnienia od podatku, jak również nie limitują kwoty zwolnienia. Jeśli otrzymane przez podatnika odpowiednio świadczenie postojowe lub świadczenie z postaci zakwaterowania i wyżywienia, czy zasiłki otrzymane przez rolników i ich domowników, zostały przyznane na zasadach określonych w ustawie COVID-19, to są one zwolnione od podatku dochodowego.

PODWYŻSZENIE LIMITÓW ZWOLNIENI (art. 52l ustawy PIT)

Limit zwolnienia przedmiotowego, o którym mowa w art. 21 ust. 1 w:

- 1) pkt 9a - w 2020 r. wynosi 3.000 zł (zapomogi);
- 2) pkt 26 lit. b - w 2020 r. wynosi 10.000 zł (zwrot kosztów z tytułu opieki nad dzieckiem lub osobą zależną);
- 3) pkt 67 - w 2020 r. i 2021 r. wynosi 2.000 zł (świadczenia z funduszu socjalnego);
- 4) pkt 78 lit. b - w 2020 r. i 2021 r. wynosi 3.000 zł (dopłaty do wypoczynku dzieci i młodzieży).

Powyższy przepis ustawy PIT czasowo podwyższa limity niektórych obowiązujących już zwolnień przedmiotowych. Zmiana ta dotyczy zwolnień, z których korzystają przede wszystkim pracownicy, których podobnie, jak przedsiębiorców dotyczą skutki zamknięcia gospodarki w związku z epidemią COVID-19. Podwyższenie limitów ww. zwolnień podatkowych jest jednym z elementów pakietu osłonowego przygotowanego w ramach tzw. Tarczy Antykryzysowej.

PODATEK MINIMALNY (od przychodów z budynków)

Ustawa COVID-19 wprowadziła czasowe przedłużenie terminu do zapłaty podatku minimalnego do dnia 20 lipca 2020 r. za miesiące od marca do maja 2020 r.

Ustawa zmieniająca z 19 czerwca 2020 r. wprowadziła całkowite zwolnienie z podatku od przychodów z budynków. Zwolnienie to dotyczy przychodów ustalonych za okres od dnia 1 marca 2020 r. do dnia 31 grudnia 2020 r (art. 52pa ustawy o PIT i art. 38ha ustawy o CIT).

Zwolnienie z podatku od przychodów z budynków - zmiany w podatku minimalnym.

Ustawa COVID-19 wprowadziła czasowe przedłużenie terminu do zapłaty podatku minimalnego do dnia 20 lipca 2020 r. za miesiące od marca do maja 2020 r., pod warunkiem że:

- 1) podatnik poniósł w danym miesiącu negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19,
- 2) uzyskane przez podatnika w danym miesiącu przychody są niższe o co najmniej 50% w stosunku do analogicznego miesiąca poprzedniego roku podatkowego, a w przypadku podatnika, który rozpoczął prowadzenie działalności w 2019 r. - w stosunku do uzyskanych w tym roku średnich przychodów z działalności gospodarczej.

Z odroczenia płatności podatku od budynków mogą skorzystać właściciele galerii handlowych, domów towarowych, biurowców, hoteli, magazynów i innych budynków wynajmowanych, dzierżawionych lub leasingowanych.

Ustawa zmieniająca z 19 czerwca 2020 r. wprowadziła całkowite zwolnienie z podatku od przychodów z budynków. Zwolnienie to dotyczy przychodów ustalonych za okres od dnia 1 marca 2020 r. do dnia 31 grudnia 2020 r (art. 52pa ustawy o PIT i art. 38ha ustawy o CIT).

Rozwiązanie to (całkowite zwolnienie z podatku od przychodów z budynków) zastąpiło dotychczasowe odroczenie terminu płatności podatku minimalnego.

WYDŁUŻENIE TERMINU NA PRZEKAZANIE ZALICZEK NA PODATEK DOCHODOWY OD WYNAGRODZEŃ PRACOWNIKÓW

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 1 czerwca 2020 r. w sprawie przedłużenia terminów przekazania przez niektórych płatników zaliczek na podatek dochodowy i zryczałtowanego podatku dochodowego przesunęły terminy przekazania zaliczek i zryczałtowanego podatku od wynagrodzeń, które pobrane :

- w marcu podlegają wpłacie do **20 sierpnia** 2020 r.,
- w kwietniu podlegają wpłacie do **20 października** 2020 r.,
- w maju podlegają wpłacie do **20 grudnia** 2020 r.

Wydłużono termin na przekazanie do urzędu skarbowego zaliczek na podatek i podatku zryczałtowanego pobranych od wynagrodzeń pracowników.

Podstawa prawna: art. 52o ustawy PIT, art. 31zo ustawy COVID-19; rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 1 czerwca 2020 r. w sprawie przedłużenia terminów przekazania przez niektórych płatników zaliczek na podatek dochodowy i zryczałtowanego podatku dochodowego (dalej: rozporządzenie Ministra Finansów).

Istota zmiany polega na prolongacie terminu przekazania pobranych zaliczek na podatek i podatku zryczałtowanego od przychodów z szeroko rozumianej pracy. Pierwotnie zapłata zaliczek i podatku zryczałtowanego (na podstawie art. 52o ustawy PIT), zamiast do 20 kwietnia (zaliczki i podatek zryczałtowany pobrane w marcu) i 20 maja (zaliczki i podatek zryczałtowany pobrane w kwietniu) miała być dokonana do 1 czerwca 2020 r.

Jednakże rozporządzenie Ministra Finansów przesunęło ten termin, określając nowe terminy i dodatkowo objęło podobną preferencją zaliczki na podatek i zryczałtowany podatek dochodowy pobrane przez płatników w maju.

W związku z tym zaliczki i zryczałtowany podatek pobrane:

- w marcu podlegają wpłacie do **20 sierpnia** 2020 r.,
- w kwietniu podlegają wpłacie do **20 października** 2020 r.,
- w maju podlegają wpłacie do **20 grudnia** 2020 r.

Celem regulacji jest pomoc w zapewnieniu płynności finansowej firm zatrudniających pracowników, aby zapewnić ochronę miejsc pracy.

JEDNORAZOWE ODPISY AMORTYZACYJNE (art. 52s ustawy PIT oraz art. 38k ustawy CIT)

Umożliwiono podatnikom dokonanie jednorazowych odpisów amortyzacyjnych od wartości początkowej środków trwałych, które zostały:

- nabyte w celu produkcji towarów związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 oraz
- wprowadzone do ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych w 2020 roku.

Podstawa prawna: art. 52s ustawy PIT oraz art. 38k ustawy CIT,

Przesłanki umożliwiające dokonanie jednorazowego odpisu amortyzacyjnego

Możliwość skorzystania z jednorazowego odpisu amortyzacyjnego jest uzależniona od spełnienia, w sposób kumulatywny, dwóch przesłanek: tj. środek trwały musi zostać nabyty w celu produkcji towarów związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 oraz musi on zostać wprowadzony do ewidencji w 2020 r.

ODLICZENIE KOSZTÓW KWALIFIKOWANYCH OD PODSTAWY OBLICZENIA ZALICZKI (art. 52t ustawy PIT oraz art. 38l ustawy CIT)

Umożliwiono podatnikom podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) i podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) odliczenia od dochodu będącego podstawą obliczenia zaliczki, kosztów kwalifikowanych, o których mowa w art. 26e ustawy PIT i art. 18d ustawy CIT, ponoszonych w 2020 r. na działalność badawczo-rozwojową, której celem jest opracowanie produktów niezbędnych do przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w Tarczy Antykryzysowej.

Umożliwienia podatnikom podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) i podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) odliczenia od dochodu będącego podstawą obliczenia zaliczki, kosztów kwalifikowanych, o których mowa w art. 26e ustawy PIT i art. 18d ustawy CIT, ponoszonych w 2020 r. na działalność badawczo-rozwojową, której celem jest opracowanie produktów niezbędnych do przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w Tarczy Antykryzysowej.

W ramach pakietu działań podjętych i wdrożonych w obszarze bezpośredniej walki z pandemią COVID-19 umożliwiono podatnikom PIT i CIT odliczanie od dochodu kosztów kwalifikowanych ponoszonych w 2020 r. na działalność badawczo-rozwojową, której celem jest opracowanie produktów niezbędnych do przeciwdziałania COVID-19, już przy obliczaniu zaliczki na podatek dochodowy w trakcie roku. Obecnie ulga na działalność badawczo-rozwojową rozliczana jest w zeznaniu za rok podatkowy, w którym poniesiono koszty kwalifikowane. Zatem jest to preferencja, z której podatnik może skorzystać po zakończeniu roku podatkowego.

Podstawa prawna: art. 52t ustawy PIT oraz art. 38l ustawy CIT, które określają także zasady stosowania tej preferencji.

WYŁĄCZENIE OBOWIĄZKU POMNIEJSZANIA KOSZTÓW W RAMACH ULGI NA ZŁE DŁUGI

Na mocy Tarczy Antykryzysowej przepisy dotyczące złych długów nie będą stosowane w odniesieniu do zaliczek dłużników, którzy powinni uwzględniać niezapłacone zobowiązania przy obliczaniu zaliczek na podatek dochodowy. Dzięki temu dłużnik nie będzie miał wyższych obciążeń, a wierzyciel skorzysta z ulgi tak jak obecnie. Tym samym zmniejszone zostaną bieżące obciążenia finansowe.

Dłużnicy, których tarcza antykryzysowa zwolniła z obowiązku korygowania zaliczek w trakcie roku, będą musieli dokonać takiej korekty w zeznaniu za 2020 r., chyba że do tego czasu uregulują swoje zobowiązanie.

Stosownie do art. 26i ustawy PIT i art. 18f ustawy CIT, podatnikowi będącemu wierzycielem przysługuje prawo do zmniejszenia podstawy opodatkowania o zaliczaną do przychodów należnych wartość wierzytelności o zapłatę świadczenia pieniężnego, która nie została uregulowana lub zbyta. Natomiast w przypadku podatnika będącego dłużnikiem, ma on obowiązek dokonać doliczenia do podstawy opodatkowania kwoty zaliczanej do kosztów uzyskania przychodów, odpowiadającej wartości nieuregulowanego zobowiązania.

Z uwagi na trudną sytuację przedsiębiorców spowodowaną epidemią COVID-19, w celu umożliwienia zachowania płynności finansowej firm, przewidziano pewne odstępstwa od powyższych reguł.

Tarcza Antykryzysowa wprowadziła zwolnienie z obowiązku zwiększania dochodów przez dłużników z powodu braku zapłaty zobowiązania w terminie 90 dni od dnia upływu terminu płatności, za okresy rozliczeniowe przypadające w 2020 r., jeżeli podatnik poniósł w danym okresie rozliczeniowym negatywne konsekwencje ekonomiczne pandemii³⁷.

Warunkiem jest, by przychód podatnika w tym okresie był o co najmniej 50 proc. niższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku podatkowego, a w przypadku podatnika, który rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej w 2019 r. - w stosunku do uzyskanych w tym roku średnich przychodów.

Reasumując, na mocy Tarczy Antykryzysowej przepisy dotyczące złych długów nie będą stosowane w odniesieniu do zaliczek dłużników, którzy powinni uwzględniać niezapłacone zobowiązania przy obliczaniu zaliczek na podatek dochodowy. Dzięki temu dłużnik nie będzie miał wyższych obciążeń, a wierzyciel skorzysta z ulgi tak jak obecnie. Tym samym zmniejszone zostaną bieżące obciążenia finansowe.

Ponadto dłużnicy, których tarcza antykryzysowa zwolniła z obowiązku korygowania zaliczek w trakcie roku, będą musieli dokonać takiej korekty w zeznaniu za 2020 r., chyba że do tego czasu uregulują swoje zobowiązanie.

WSTECZNE ROZLICZANIE STRAT PODATKOWYCH W PIT i CIT (art. 52k u PIT, art. 38f u CIT)

podatników, którzy z powodu epidemii COVID-19 ponieśli stratę z pozarolniczej działalności gospodarczej w 2020 r. rozliczania strat podatkowych

Tarcza Antykryzysowa wprowadziła do ustawy PIT i ustawy CIT szczególne rozwiązania w zakresie rozliczania strat podatkowych przez podatników, którzy z powodu epidemii COVID-19 ponieśli stratę z pozarolniczej działalności gospodarczej w 2020 r.

W takim przypadku mogą oni o wysokość tej straty obniżyć odpowiednio dochód lub przychód uzyskany z pozarolniczej działalności gospodarczej w 2019 r.

Z tego sposobu rozliczenia straty mogą skorzystać podatnicy, którzy w 2020 r. osiągną przychody z działalności gospodarczej niższe o co najmniej 50% od przychodów uzyskanych z tej działalności w 2019 r.

Rozwiązanie to dotyczy podatników, którzy z powodu epidemii COVID-19 ponieśli stratę z pozarolniczej działalności gospodarczej w 2020 r. rozliczania strat podatkowych.

W takim przypadku będą oni mogli o wysokość tej straty obniżyć odpowiednio dochód lub przychód uzyskany z pozarolniczej działalności gospodarczej w 2019 r. Stratę można odliczyć od dochodu w przypadku korzystania przez podatnika w 2019 r. z opodatkowania na ogólnych zasadach według skali podatkowej, a od przychodu w przypadku korzystania w 2019 r. z opodatkowania ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych.

Dochód lub przychód podlega obniżeniu o wysokość straty jednorazowo, i nie więcej niż o kwotę 5.000.000 zł.

Z tego sposobu rozliczenia straty mogą skorzystać podatnicy, którzy w 2020 r. osiągną przychody z działalności gospodarczej niższe o co najmniej 50% od przychodów uzyskanych z tej działalności w 2019 r. Z rozwiązania tego mogą korzystać również przedsiębiorstwa w spadku.

Do ustalenia tego wskaźnika należy uwzględnić łączne przychody z działalności gospodarczej podatnika opodatkowane na ogólnych zasadach według skali podatkowej, 19% stawki podatku oraz ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych. Stratę należy odliczyć poprzez złożenie korekty zeznania złożonego za 2019 r. (PIT-36, PIT-36S, PIT-36L, PIT-36LS PIT-28, PIT-28S, CIT-8, CIT-8AB). Nieodliczoną kwotę straty podatnicy rozliczają na dotychczas obowiązujących zasadach.

REZYGNACJA Z UPROSZCZONEJ FORMY WPLACANIA ZALICZEK, JEŻELI PODATNIK PONOSI NEGATYWNE KONSEKWENCJE EKONOMICZNE Z POWODU COVID-19 (art. 52r ustawy PIT odpowiednio art. 38j ustawy CIT)

Podatnicy będący małymi podatnikami, którzy na 2020 r. wybrali uproszczoną formę wpłacania zaliczek mogą zrezygnować w trakcie roku podatkowego z tej formy wpłacania zaliczek za miesiące marzec-grudzień 2020 r., jeżeli ponoszą negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19.

Możliwość rezygnacji z uproszczonej formy wpłacania zaliczek przysługuje podatnikowi, jeżeli ponosi negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19 i jest „małym podatnikiem”.

Przepisy

Zgodnie z art. 52r ustawy PIT (odpowiednio art. 38j ustawy CIT), podatnicy będący małymi podatnikami, którzy na 2020 r. wybrali uproszczoną formę wpłacania zaliczek, o której mowa w art. 44 ust. 6b ustawy PIT (odpowiednio art. 25 ust. 6 ustawy CIT), mogą zrezygnować w trakcie roku podatkowego z tej formy wpłacania zaliczek za miesiące marzec-grudzień 2020 r., jeżeli ponoszą negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19.

O rezygnacji z uproszczonej formy wpłacania zaliczek na podstawie ust. 1 podatnicy informują w zeznaniu rocznym składanym za 2020 r. Na podstawie powołanych wyżej przepisów art. 52r ustawy PIT oraz art. 38j ustawy CIT, podatnik może zrezygnować z uproszczonej formy wpłacania zaliczek, jeżeli ponosi negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19 i jest „małym podatnikiem”.

W przypadku rezygnacji z uproszczonej formy wpłacania zaliczek, zaliczki należne do końca roku po miesiącu, za który podatnik ostatni raz zastosował uproszczoną formę wpłacania zaliczek, oblicza na ogólnych zasadach.

NAJEM, DZIERŻAWA (art. 15ze ustawy COVID)

wygaśnięcie wzajemnych zobowiązań stron umowy najmu, dzierżawy lub innej podobnej umowy, przez którą dochodzi do oddania do użytkowania lokalu handlowego - w obiekcie handlowym o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Wygaśnięcie wzajemnych zobowiązań obejmuje okres funkcjonowania zakazu prowadzenia działalności w obiektach handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

W ramach pakietu działań podjętych i wdrożonych w obszarze bezpośredniej walki z pandemią COVID-19 wprowadzone zostało rozwiązanie mające na celu wsparcie przedsiębiorców w wykonaniu zobowiązań z tytułu umowy najmu, dzierżawy lub innej podobnej, mocą której dochodzi do oddania do użytkowania powierzchni handlowej.

Podstawa prawna: art. 15ze ustawy COVID-19, definiujący preferencję w zapłacie czynszu najmu i innych opłat, a także określający zasady jej stosowania.

Rozwiązanie wprowadzone mocą art. 15ze ustawy COVID-19 realizuje się poprzez wygaśnięcie wzajemnych zobowiązań stron umowy najmu, dzierżawy lub innej podobnej umowy, przez którą

dochodzi do oddania do użytkowania lokalu handlowego - w obiekcie handlowym o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Wygaśnięcie wzajemnych zobowiązań obejmuje okres funkcjonowania zakazu prowadzenia działalności w obiektach handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² (z mocą od dnia jego wprowadzenia).

Nie ma kosztów i nie ma przychodów do opodatkowania.

STAWKA VAT 0% DLA DAROWIZN TOWARÓW ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ ZDROWIA

STAWKA VAT 0% DAROWIZNY SPRZĘTU KOMPUTEROWEGO DLA PLACÓWEK OŚWIATOWYCH

STAWKA VAT 0% DLA DAROWIZN TOWARÓW ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ ZDROWIA

o których mowa w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 25 marca 2020 r. w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług, oraz warunków stosowania stawek obniżonych

Darowizny towarów objęte stawką 0%

Mając na celu minimalizację zagrożenia dla zdrowia publicznego i zapewnienie sprawnego funkcjonowanie państwa w obliczu rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem SARS-CoV-2 wprowadzono możliwość stosowania - do 31 sierpnia 2020 r. - stawki 0% dla darowizn, których przedmiotem są ⁵⁴ :

- 1) wyroby medyczne oraz wyroby medyczne do diagnostyki in vitro (diagnostyka - łac. *In vitro* - na szkle) ⁵⁵ ,
- 2) szkło laboratoryjne i aparatura laboratoryjna,
- 3) produkty lecznicze oraz substancje czynne ⁵⁶ ,
- 4) produkty biobójcze ⁵⁷ - wyłącznie środki dezynfekujące,
- 5) specjalistyczne testy diagnostyczne służące do analizy i wykrywania czynników patogennych w organizmie człowieka, wodzie, powietrzu i glebie,
- 6) środki ochrony indywidualnej - wyłącznie maski, osłony/szyby ochronne na twarz, gogle, okulary ochronne, kombinezony, ochraniacze na buty, czepki i rękawice.

Warunkiem skorzystania z preferencji jest nieodpłatne przekazanie ww. towarów na cele związane ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2, na rzecz ⁵⁸ :

- Agencji Rezerw Materiałowych lub Centralnej Bazy Rezerw Sanitarno-Przeciwepidemicznych, czyli podmiotów zajmujących się centralną dystrybucją takich towarów,
- podmiotów wykonujących działalność leczniczą wpisanych do wykazu, o którym mowa w art. 7 ust. 1 tzw. ustawy COVID, czyli np. szpitali, podmiotów udzielających świadczeń w ramach ratownictwa medycznego czy transportu sanitarnego, które zostały wyznaczone do działań w zakresie zwalczania COVID-19,

- określonych jednostek pomocy społecznej - tj. domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, w tym z usługami opiekuńczymi, ośrodków wsparcia, rodzinnych domów pomocy oraz domów pomocy społecznej.

Początkowo, tj. w okresie od 1 lutego do 24 kwietnia br. - ze stawki 0% mogły skorzystać tylko darowizny dokonywane na rzecz: Agencji Rezerw Materiałowych oraz Centralnej Bazy Rezerw Sanitarno-Przeciwepidemicznych, które miały zapewnić zaopatrzenie w potrzebny sprzęt i materiały pozostałym placówkom oraz na rzecz tzw. szpitali jednoimiennych, na których miał spoczywać główny ciężar walki z COVID-19.

Z uwagi na rozwój epidemii i konieczność przyspieszenia i zwiększenia zaopatrzenia odpowiednich służb w potrzebne do walki z COVID produkty od 25 kwietnia br., w związku z nowelizacją rozporządzenia z 25 marca 2020 r. ⁵⁹, preferencją objęto również darowizny dokonywane bezpośrednio na rzecz wszystkich placówek służby zdrowia wpisanych do ww. wykazu oraz wskazanych jednostek opieki społecznej. Rozszerzenie zakresu preferencji znacząco skróci proces dystrybucji i ułatwi zaopatrzenie w stosowne materiały dla najbardziej potrzebujących podmiotów.

Stosowanie do darowizn towarów związanych z ochroną zdrowia stawki 0% (przy zachowaniu wskazanych warunków) oznacza, że podatnik ma jednocześnie prawo do odliczenia podatku naliczonego z tytułu nabycia/wytworzenia towarów będących przedmiotem darowizny.

STAWKA VAT 0% DAROWIZNY SPRZĘTU KOMPUTEROWEGO DLA PLACÓWEK OŚWIATOWYCH

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 kwietnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług, oraz warunków stosowania stawek obniżonych (Dz.U. poz. 715) ⁶³ wprowadziło regulacje dotyczące czasowego obniżenia stawki podatku do wysokości 0% dla niektórych dostaw towarów, w związku z istniejącym zagrożeniem rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem SARS-CoV-2.

Przedmiotem preferencji jest stosowanie stawki 0% dla nieodpłatnych dostaw (darowizn) sprzętu komputerowego w postaci komputerów przenośnych, takich jak laptopy i tablety, dokonywanych na rzecz podmiotów, w których faktycznie realizowane jest nauczanie, czyli:

a) zdefiniowanych w rozporządzeniu w sprawie stawek placówek oświatowych ⁶⁴ :

- wskazane jednostki objęte systemem oświaty ⁶⁵ :
 - szkoły i przedszkola,
 - placówki oświatowo-wychowawcze, w tym szkolne schroniska młodzieżowe, umożliwiające rozwijanie zainteresowań i uzdolnień oraz korzystanie z różnych form wypoczynku i organizacji czasu wolnego,
 - placówki kształcenia ustawicznego oraz centra kształcenia zawodowego, umożliwiające uzyskanie i uzupełnienie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych,
 - młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze oraz specjalne ośrodki wychowawcze dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, a także ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze umożliwiające dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna, realizację odpowiednio

obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki.

- uczelnie ⁶⁶ ,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze ⁶⁷ .

b) organizacji humanitarnych, charytatywnych lub edukacyjnych oraz operatora OSE ⁶⁸ tj. Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej - w celu dalszego nieodpłatnego przekazania placówkom oświatowym.

c) organów prowadzących szkołę lub placówkę, o których mowa w art. 4 pkt 16 ustawy Prawo oświatowe - w celu dalszego nieodpłatnego przekazania prowadzonym placówkom oświatowym.

Stawka 0% może być stosowana do darowizn dokonanych w okresie od 22 kwietnia 2020 r. ⁷⁰ do 30 czerwca 2020 r. Czas obowiązywania regulacji jest skorelowany z końcem roku szkolnego.

Stosowanie do darowizn laptopów i tableatów stawki 0% (przy zachowaniu wskazanych warunków) oznacza, że podatnik ma jednocześnie prawo do odliczenia podatku naliczonego z tytułu nabycia/wytworzenia towarów będących przedmiotem darowizny.

WYDAWANIE PARAGONU FISKALNEGO Z KASY REJESTRUJĄCEJ W POSTACI ELEKTRONICZNEJ (E-PARAGON)

Wprowadzone zmiany pozwalają na wydawanie klientowi, za jego zgodą i w sposób z nim uzgodniony, paragonu fiskalnego/faktury w postaci elektronicznej. Dzięki tej zmianie dopuszczono możliwość przekazania paragonów w postaci elektronicznej (e-paragonów) z kas rejestrujących najnowszej generacji, tzw. kas on-line, a także z kas mających postać oprogramowania.

Wprowadzone zmiany nie wykluczają możliwości stosowania paragonów papierowych dla tych konsumentów, którzy sobie życzą otrzymywać paragony w tradycyjnej postaci, tak by nie wykluczać nikogo z obrotu gospodarczego.

A zatem, od 31 marca 2020 r. podatnicy, prowadząc ewidencję przy użyciu kasy fiskalnej online, a także od 1 czerwca 2020 r. - kasy mającej postać oprogramowania, mają prawną możliwość wystawić i wydać nabywcy, za jego zgodą i w sposób z nim uzgodniony, paragon fiskalny lub fakturę w postaci elektronicznej.

Celem dopuszczenia możliwości wydawania e-paragonów było, aby klient i sprzedawca mogli mieć wybór, czy chcą drukować paragon fiskalny, czy też chcą rozliczyć się na podstawie e-paragonu. Wobec tej dowolności nie został uregulowany sposób ich przekazywania w postaci elektronicznej, pozostawiając tę kwestię do uznania rynku, który w drodze samoregulacji wypracuje własne rozwiązania.

W związku ze zmianami wprowadzonymi w art. 111 ust. 3a ustawy o VAT ustawą COVID, niezbędnym było dostosowanie przepisów rozporządzenia z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie kas rejestrujących ⁷² w taki sposób, aby przewidywały możliwość przesyłania paragonów fiskalnych w postaci elektronicznej do klienta, za jego zgodą i w uzgodniony z nim sposób.

24 kwietnia 2020 r. zostało opublikowane rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 kwietnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie kas rejestrujących ⁷³ , w którym odpowiednio dostosowano przepisy rozporządzenia zmienianego, tak aby możliwe było wydawanie paragonów w postaci elektronicznej, tzw. e-paragonów, z kas rejestrujących. Rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, a zatem z dniem 25 kwietnia 2020 r.

NOWY JPK_VAT - OD 1 PAŹDZIERNIKA 2020 R. DLA WSZYSTKICH PODATNIKÓW

STOSOWANIE STAWEK VAT - PRZESUNIĘCIE MATRYCY STAWEK VAT ORAZ STAWKI DOTYCZĄCE NIEKTÓRYCH ODPLATNYCH DOSTAW W ZWIĄZKU ZE ZWALCZANIEM COVID-19

WYDŁUŻENIE TERMINU NA ZŁOŻENIE ZAWIADOMIENIA o dokonaniu zapłaty na rachunek spoza Białej listy (art. 15zsn ustawy COVID)

ZANIECHANIE POBORU ODSETEK ZA ZWŁOKĘ OD ZALEGŁOŚCI PODATKOWYCH W PIT

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 kwietnia 2020 r., wydane na podstawie upoważnienia zawartego w art. 15za ust. 2 ustawy COVID.

ZWOLNIENIE OD PODATKU OD SPADKÓW i DAROWIZN darowizn otrzymanych na walkę z pandemią COVID-19 i wsparcie oświaty

NOWY JPK_VAT - OD 1 PAŹDZIERNIKA 2020 R. DLA WSZYSTKICH PODATNIKÓW

Przesunięcie obowiązku składania JPK_VAT według nowej formuły dla wszystkich podatników (deklaracja wraz z ewidencją) z 1 kwietnia na 1 października 2020 r. Zgodnie z art. 58 ustawy COVID⁷⁴ termin pierwotnie został przesunięty na 1 lipca 2020 r., następnie zgodnie z art. 72 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r.⁷⁵ termin wdrożenia nowego JPK_VAT został przesunięty na 1 października 2020 r.

STOSOWANIE STAWEK VAT - PRZESUNIĘCIE MATRYCY STAWEK VAT ORAZ STAWKI DOTYCZĄCE NIEKTÓRYCH ODPLATNYCH DOSTAW W ZWIĄZKU ZE ZWALCZANIEM COVID-19

Przesunięcie terminu stosowania nowej matrycy stawek podatku VAT wprowadzonej ustawą z dnia 9 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1751 i 2200 oraz z 2020 r. poz. 568) o 3 miesiące (czyli od 1 lipca 2020 r.),

Wprowadzenie stawki 0% dla dostaw leków sprowadzanych z zagranicy na terapie finansowane ze zbiorów publicznych (na czas trwania stanu epidemii),

Wprowadzenie stawki 8% na sprzedaż środków dezynfekujących (w związku ze stanem epidemii).

Z dniem 31 marca 2020 r. weszły w życie przepisy Tarczy Antykryzysowej m.in. w zakresie przesunięcia terminu stosowania tzw. nowej matrycy VAT (art. 63)⁸⁰.

Nowe zasady stosowania stawek podatku VAT, które miały obowiązywać od 1 kwietnia 2020 r., będą stosowane od 1 lipca 2020 r.

Wprowadzone zmiany oznaczają, że do 30 czerwca 2020 r.:

- będą stosowane dotychczasowe przepisy ustawy o VAT⁸¹ i przepisy wykonawcze do tej ustawy dotyczące stawek tego podatku,
- do celów opodatkowania VAT będzie stosowana Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług (PKWiU 2008)⁸²,

- wydane do 30 czerwca 2020 r. wiążące informacje stawkowe (WIS) będą zapewniały podatnikom ochronę dla czynności podlegających opodatkowaniu wykonywanych od 1 lipca 2020 r. - wyjątek - WIS, których przedmiotem są wydawnictwa książkowe, nuty, mapy i wydawnictwa prasowe, w tym e-booki i e-prasa⁸³.

Stawka 0% dla dostaw produktów leczniczych sprowadzonych do Polski, które są finansowane ze środków zgromadzonych w trakcie realizowanych zbiórek publicznych

Stawka 0% dotyczy dostawy na terenie kraju sprowadzonych z zagranicy (z państw Unii Europejskiej lub krajów trzecich) leków, przeznaczonych do przeprowadzenia terapii, które pierwotnie miały być prowadzone za granicą, ale w związku z ograniczeniami możliwości opuszczania terytorium kraju w czasie epidemii, jedynym wyjściem na ratowanie zdrowia i życia było sprowadzenie leków do Polski. Środki na takie terapie bardzo często były zbierane w ramach prowadzonych ziórek publicznych.

Stawka 8% dla dostaw produktów biobójczych, które mają właściwości odkażające (dezynfekujące).

W związku ze stanem epidemii środki dezynfekujące nabrały charakteru „produktów pierwszej potrzeby”. Stawką 8% objęto więc środki bakteriobójcze, grzybobójcze i wirusobójcze, które wykorzystywane są do ochrony zdrowia.

Od 1 marca do 30 czerwca 2020 r. można stosować obniżoną stawkę VAT w wysokości 8% do dostawy środków odkażających o właściwościach bakteriobójczych, grzybobójczych i wirusobójczych, mających zastosowanie wyłącznie w ochronie zdrowia, na które zostało wydane pozwolenie tymczasowe albo dokonany wpis do rejestru produktów biobójczych, w rozumieniu ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz.U. z 2018 r. poz. 2231 oraz z 2020 r. poz. 322)⁸⁶,

Od 1 lipca 2020 r. towary te będą objęte stawką 8% na podstawie nowego brzmienia poz. 15 załącznika nr 3 do ustawy o VAT⁸⁷, więc w rozporządzeniu określono termin stosowania stawki 8% dla tej grupy towarów do 30 czerwca 2020 r.

WYDŁUŻENIE TERMINU NA ZŁOŻENIE ZAWIADOMIENIA

o dokonaniu zapłaty na rachunek spoza wykazu podatników VAT, o którym mowa w art. 15zzn ustawy COVID.

Od dnia 1 stycznia 2020 r. przy transakcjach powyżej 15.000 zł podatnicy dokonujący płatności przelewem dostawcy towarów lub usługodawcy, będącemu podatnikiem VAT czynnym, za zakupy potwierdzone fakturą powinni dokonywać tej płatności na rachunki rozliczeniowe prowadzone przez banki lub imienne rachunki w SKOK zamieszczone w wykazie (Biała lista).

Dokonanie płatności na rachunek niezamieszczony w wykazie naraża podatnika na negatywne konsekwencje podatkowe w postaci braku możliwości zaliczenia wydatku do kosztów uzyskania przychodu lub konieczności zwiększenia przychodów w podatkach dochodowych PIT i CIT oraz odpowiedzialności solidarnej w podatku VAT.

Warunek uniknięcia negatywnych konsekwencji w przypadku zapłaty na rachunek inny niż zamieszczony w wykazie

Warunkiem uniknięcia negatywnych skutków w podatkach dochodowych PIT i CIT oraz odpowiedzialności solidarnej w VAT jest złożenie zawiadomienia o zapłacie należności na rachunek spoza wykazu do właściwego naczelnika urzędu skarbowego.

W związku z zaistnieniem sytuacji, która utrudnia prowadzenie działalności gospodarczej czy zarobkowej, tj. rozprzestrzenianiem się COVID-19, dostrzeżono, że termin 3. dni na złożenie zawiadomienia, które pomimo że może być składane online, czyli w wygodny i szybki sposób - jest zbyt krótki i przedsiębiorcy mogą mieć istotne trudności w jego zachowaniu.

W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii ogłoszonych w związku z COVID-19, termin na złożenie ww. zawiadomienia)⁸⁹ został wydłużony z 3 do 14 dni od dnia zlecenia przelewu.

ZWOLNIENIE OD PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG (VAT) IMPORTU I WEWNĄTRZSPÓLNOTOWEGO NABYCIA TOWARÓW

o którym mowa w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 7 kwietnia 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zwolnień od podatku od towarów i usług oraz warunków stosowania tych zwolnień (Dz.U. poz. 628) zwanego dalej „rozporządzeniem”.

Rozporządzenie wprowadza zwolnienie od VAT importu i wewnątrzwspólnotowego nabycia określonych towarów, które mają być przedmiotem darowizny na rzecz Agencji Rezerw Materiałowych lub Centralnej Bazy Rezerw Sanitarno-Przeciwepidemicznych lub szpitali jednoimiennych, na cele związane ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS CoV-2.

Katalog towarów zwolnionych od VAT

Do towarów, których import i wewnątrzwspólnotowe nabycie jest zwolnione od VAT, zalicza się:

- wyroby medyczne i wyroby medyczne do diagnostyki in vitro⁹⁰,
- szkło laboratoryjne i aparaturę laboratoryjną,
- produkty lecznicze oraz substancje czynne w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz.U. z 2019 r. poz. 499, ze zm.),
- produkty biobójcze w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych (Dz.Urz. UE L 167 z 27.06.2012, str. 1, ze zm.) - wyłącznie środki dezynfekujące,
- specjalistyczne testy diagnostyczne służące do analizy i wykrywania czynników patogennych w organizmie człowieka, wodzie, powietrzu i glebie,
- środki ochrony indywidualnej - wyłącznie maski, osłony/szyby ochronne na twarz, gogle, okulary ochronne, kombinezony, ochraniacze na buty, czepki i rękawice.

Zwolnienie od VAT importu i wewnątrzwspólnotowego nabycia ma zastosowanie od 1 lutego 2020 r. do 31 sierpnia 2020 r.

Warunki zwolnienia od podatku VAT

Zwolnienie od opodatkowania podatkiem VAT importu i wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów określonych w katalogu ma zastosowanie, jeżeli towary te będą przedmiotem darowizny dokonanej na rzecz:

1. Agencji Rezerw Materiałowych,
2. Centralnej Bazy Rezerw Sanitarno-Przeciwepidemicznych,
3. podmiotów wykonujących działalność leczniczą wpisanych do wykazu, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy COVID-19, udzielających świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju leczenia szpitalnego wyłącznie w związku z przeciwdziałaniem COVID-19.

Zwolnienie od VAT importu i wewnątrzwspólnotowego nabycia ma zastosowanie od 1 lutego 2020 r. do 31 sierpnia 2020 r.

ZANIECHANIE POBORU ODSETEK ZA ZWŁOKĘ OD ZALEGŁOŚCI PODATKOWYCH W PIT

o którym mowa w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 23 kwietnia 2020 r.

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie upoważnienia zawartego w art. 15za ust. 2 ustawy COVID.

Przedmiotem zaniechania poboru są odsetki za zwłokę naliczone w okresie od dnia 1 maja 2020 r. do dnia 1 czerwca 2020 r. od zaległości podatkowych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynikającego z zeznań o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w 2019 r., o których mowa w art. 45 ust. 1 i 1a ustawy PIT, w części przypadającej na dokonane w tym okresie wpłaty, o których mowa w art. 45 ust. 4 tej ustawy, podlegające zaliczeniu na poczet tych zaległości podatkowych.

Zeznania, o których mowa w art. 45 ust. 1 i 1a ustawy PIT, to zeznania o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) PIT-37, PIT-36, PIT-36S, PIT-36L, PIT-36LS, PIT- 38 i PIT-39.

Rozporządzenie dotyczy należnego podatku wynikającego z zeznania złożonego za 2019 r., którego termin płatności przypada na 30 kwietnia 2020 r.

W przypadku wpłat należnego podatku dokonanych po dniu 1 czerwca 2020 r. zaniechanie poboru odsetek w okresie od dnia 1 maja 2020 r. do dnia 1 czerwca 2020 r. nie będzie miało miejsca.

BRAK ROZPOCZĘCIA ALBO ZAWIESZENIE TERMINÓW NA PRZEKAZANIE INFORMACJI I ZAWIADOMIEŃ O SCHEMATACH PODATKOWYCH

(tj. w dziale III rozdziale 11a Ordynacji podatkowej).

Z dniem 1 stycznia 2019 r. do Ordynacji podatkowej dodano rozdział 11a - Informacje o schematach podatkowych (art. 86a-86o) ⁹⁴ . Przedmiotowe przepisy nałożyły na podmioty zobowiązane m.in. obowiązek przekazywania do Szefa KAS informacji i zawiadomień o schematach podatkowych.

W związku z zaistnieniem sytuacji, która utrudnia prowadzenie działalności gospodarczej czy zarobkowej tj. rozprzestrzenieniem się COVID-19 dostrzeżono, że podmioty na których spoczywają obowiązki informacyjne w zakresie raportowania schematów podatkowych mogą mieć istotne trudności w zachowaniu terminów na ich realizację.

W celu umożliwienia podmiotom zobowiązanym (tj. promotorom, korzystającym oraz wspomagającym) profesjonalnego, prawidłowego oraz terminowego wypełniania powyższych obowiązków przyjęto rozwiązanie statutowane w art. 31y ust. 1 ustawy COVID-19. Zgodnie z tym przepisem, w przypadku schematu podatkowego w rozumieniu art. 86a § 1 pkt 10 Ordynacji podatkowej terminy, o których mowa w dziale III rozdziale 11a tej ustawy, nie rozpoczynają się a rozpoczęte podlegają zawieszeniu w okresie od dnia 31 marca 2020 r. do 30. dnia następującego po dniu odwołania stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii ogłoszonego w związku z COVID-19, przy czym w przypadku schematu podatkowego transgranicznego w rozumieniu art. 86a § 1 pkt 12 tej ustawy okres ten nie może trwać dłużej niż do dnia 30 czerwca 2020 r. (art. 31y ust. 1 ustawy COVID-19).

Poprzednie brzmienie art. 31y ust. 1 ustawy COVID-19 zostało zmienione (z mocą od dnia 31 marca 2020 r., na mocy ustawy z dnia 19 czerwca ⁹⁵) poprzez zniesienie maksymalnego ograniczenia (do dnia 30 czerwca 2020 r.) okresu, w którym terminy określone w dziale III rozdziale 11a ustawy - Ordynacja podatkowa były zawieszane w odniesieniu do schematów podatkowych innych niż transgraniczne oraz ustalenie daty końcowej przedmiotowego okresu dla takich schematów na trzydziesty dzień następujący po dniu odwołania stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii ogłoszonego w związku z COVID-19.

Powyższa zmiana nie dotyczyła schematów podatkowych transgranicznych z uwagi na fakt, iż zgodnie z treścią dyrektywy Rady (UE) 2018/822 z dnia 25 maja 2018 r. zmieniającej

dyrektywę 2011/16/UE w zakresie obowiązkowej automatycznej wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania w odniesieniu do podlegających zgłoszeniu uzgodnień transgranicznych ⁹⁶ państwa członkowskie stosują jej przepisy od dnia 1 lipca 2020 r.

Czynności dokonane przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, promotorów, korzystających i wspomagających w okresie, o którym mowa w art. 31y ust. 1 ustawy COVID-19, są skuteczne (art. 31y ust. 2 tej ustawy).

Zawieszenie powyższych obowiązków następuje z mocy prawa. W konsekwencji podmioty zobowiązane nie mają obowiązku wnioskowania w tym zakresie do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

Przedmiotowe rozwiązanie dotyczy w szczególności terminów na przekazanie informacji o schemacie podatkowym (MDR-1), informacji korzystającego o schemacie podatkowym (MDR-3) i kwartalnej informacji o udostępnieniu schematu podatkowego standaryzowanego (MDR-4), a także zawiadomienia dotyczącego schematu podatkowego na podstawie art. 86b § 6 oraz art. 86d § 3 i 5 Ordynacji podatkowej (MDR-2).

ZWOLNIENIE OD PODATKU OD SPADKÓW I DAROWIZN

Otrzymanie darowizn na walkę z pandemią COVID-19 i wsparcie oświaty

W ramach pakietu działań podjętych i wdrożonych w obszarze bezpośredniej walki z pandemią COVID-19 wprowadzono zwolnienie darowizn otrzymanych na przeciwdziałanie COVID-19 oraz wsparcie oświaty.

Podstawa prawna: art. 15zzzzza ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Przepis ten określa zasady stosowania tej preferencji, tj.:

- cel i przedmiot darowizny
- podmioty objęte zwolnieniem
- termin nabycia

Cel i przedmiot darowizny

Warunkiem zwolnienia darowizny rzeczy lub praw majątkowych jest ich otrzymanie na przeciwdziałanie COVID-19, o którym mowa w art. 2 ust. 2 ustawy COVID-19 albo na cele związane z prowadzeniem placówki oświatowej w przypadku darowizny komputerów przenośnych.

Przeciwdziałaniem COVID-19 są wszelkie czynności związane ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem jego rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2.

Podmioty objęte zwolnieniem

Zwolnienie jest adresowane do osób fizycznych:

- wykonujących działalność leczniczą i wpisanych do wykazu, o którym mowa w art. 7 ustawy COVID-19,
- prowadzących domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych w tym z usługami opiekuńczymi, ośrodki wsparcia, rodzinne domy pomocy oraz domy pomocy społecznej,
- prowadzących placówki oświatowe.

Termin nabycia

Ze zwolnienia korzystają darowizny przekazane w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 30 września 2020 r. Darowizny przekazane w innym terminie lub niespełniające wszystkich przesłanek w zakresie przedmiotu nabycia oraz nabywcy nie korzystają ze zwolnienia (uwaga! - przeczytaj wyjaśnienie w ramce poniżej).

